

ZBERATEĽ[®] 2007

10

Ročník XIII.
Cena 55 Sk

ISSN 1335-8693

MESAČNÍK PRE ZBERATEĽOV • ODBORNÉ ČLÁNKY • INFORMÁCIE • INZERCIA

V Poľskom inštitúte na nám. SNP sa usporiadatelia tešia na vašu návštevu (35) Ďalšia známka emisného radu Technické pamiatky (3 – 5)

007

036

19.

PÍ SOMNÁ AUKCIA FIRMY ZBERATEĽ

- ukážka niektorých ponúkaných položiek.
Podrobnosti sú v katalógu, ktorý pre predplatiteľov
je prílohou časopisu.
Objednávky vybavuje predajňa Zberateľ

528

290

8 588003 179304 1

Ďalší hárček
Ochrany prírody
našich susedov
(7 – 9)

Pohľad do
dnešnej ponuky
(40 – 41)

Aj ďalšie zberateľské odbory majú svoje
rarity (30 – 31)

MOT – o soli na telefónnych kartách (14 – 15)

Aká bola história československej meny (12 – 13)

Vážení čitatelia,

užívame si babie leto, napriek tomu však rôzne zberateľské aktivity naberajú na intenzite, mnohé akcie sa už uskutočnili, viaceré sa ešte len pripravujú. Potešiteľný je spoločenský rozmer, ktorý nadobudli viaceré podujatia súvisiace so zberateľstvom. O niektorých v čísle informujeme.

V Prahe úspešne prebehol jubilejný, desiaty, Sběratel a nás teší, že mnohí využili voľnú vstupenku a boli jeho návštevními. Aj firma Zberateľ sa prezentovala svojou ponukou a zároveň získala mnoho nových kontaktov, ktoré by mali pomôcť aj v redakčnej práci. Dúfame, že aj pre poriadateľov Bratislavských zberateľských dní bol dobrou inšpiráciou, a tak nám neoštáva nič iné, len veriť, že naše budúročné polojubilejné (piate) BZD niečo pozitívne z tých pražských „odkukajú“.

K októbrovému číslu Zberateľa

Slovenská pošta sa v septembri prezentovala viacerými vydiami, keď hneď prvého v emisnom rade Osobnosti vyšla známka s portrétom J. M. Hurbanu, politika a spoluvorcu jednotného spisovného jazyka Slovákov. O jednotlivých vydaniach informujeme v čísle. Potešiteľný je tiež nárast príležitostných pečiatok, pretože ich propagačné poslanie je nenahraditeľné. Aj keď sme im venovali dvojnásobné miesto, ďalšie uverejníme až v nasledujúcom čísle.

Z viacerých dôvodov sa nám nepodarilo v celom rozsahu vyhodnotiť anketu Antiznámká 2006, ktorú vyhlásila Slovenská pošta v júnovom čísle nášho časopisu. Vzhľadom na rozsiahlu a nečakanú odozvu ankety práve v čase, keď sme sa chystali ju uzavrieť, vyhlasovateľ sa rozhodol, že okrem slúbených hlavných cien, každý jej účastník dostane filatelistický darček.

V 22. pokračovaní „školy“ E. Minarovičová píše o histórii československej meny, M. Jobek v 114. MOT v spolupráci s P. Verdonom prináša ďalší zaujímavý námet na TK – soľ. J. Korený približuje pôsobenie slovenských ženistov v operácii Iracká sloboda a D. Evinic opäť načrel do poštovej histórie a sleduje cestu doporučeného listu v čase územných zmien v roku 1938. J. Soľava pokračuje v seriáli o operencoch – spoločníkoch človeka. A. Paulinyová vyspovedala tvorcu známky k BIB, V. Priputen nám napísal z Prídnestrovej moldavskej republiky. Prinášame tiež viac kratších príspevkov, inzerciu, ďalšiu ponuku a informujeme o pripravovaných zberateľských stretnutiach. Prílohou pre predplatiteľov je katalóg 19. písomnej aukcie firmy Zberateľ.

Veľa pohodových chvíľ so Zberateľom a pri zberateľstve vám praje

Vaša redakcia

ZBERATEL®

Ročník XIII. - 2007 • Číslo 10 • Cena 55 Sk

Z OBSAHU / CONTENTS / INHALTS

- **Novinky Slovenskej pošty** / New issues of Slovak Post / Neuheiten der Slowakischen Post (3-7)
- **Z novínok našich susedov** / Some new items of our neighbours / Aus Neuigkeiten unserer Nachbarn (7-10)
- **E. Minarovičová: Malá škola numizmatiky** (22) – História československej meny / Short course of numismatics – History of Czechoslovak currency / Grundschule der Numismatik – Geschichte Tschechoslowakische währung (12-13)
- **M. Jobek: Malé okienko telekartistu** (114) / Short column of a phonecard collector / Kurz über den Telephonkarten (14-15)
- **J. Korený: Slovenskí ženisti v operácii Trvalá sloboda** / The Slovaks in UN Contingent Enduring Freedom / Slowaken in UN Truppen Enduring Freedom (16-17)
- **pem: Pred 70 rokmi zomrel T. G. Masaryk** / 70 yaers ago T. G. Masaryk died/ Vor 70 Jahren starb T. G. Masaryk (20-21)
- **J. Soľava: Operence – spoločníci človeka – Plamienka driemavá** / Birds – companions of people – Owl / Vögel – Gesellschafter des Menschen – Eule (23)
- **V. Priputen: List s Tiraspolu** / A letter from Tiraspol / Brief aus Tiraspol (24-27)
- **Red.: Predstavujeme ďalšie zberateľské odbory – Žuvačkové obaly** / Introduction to further collectors' interests – Chewing-gum wrappers / Wir stellen weitere Sammlungsfäche vor – Kaugummietiketten (30-31)
- **M. Gerec: Okienko špecialistu – Výrobné chyby na kupóne PL známky č. 315** / Manufacturing flaws of stamp No. 315 / Herstellungsfehler der Briefmarke Nr. 315 (34)
- **Slovoplym** / Príloha Supplement / Beilage

ZBERATEĽ[®]

Mesačník pre filatelistov, numizmatikov, filokartistov, zberateľov telefónnych kariet a iných predmetov zberateľského záujmu

■ **Vydavateľ:** Anton Kulhánek ml., Bratislava. Registračné číslo časopisu: MK 1188 / 95 zo dňa 1. 2. 1995 | ISSN 1335-8693

■ **Adresa redakcie:** ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava, ☎ 02/2070 2674, e-mail: zberatel.redakcia@chello.sk.

■ **Redakčná rada:** RNDr. Milan Antala, dr. Ondrej Földes, Ing. Marian Jobek, Ing. Miroslav Gerec, PhDr. Elena Minarovičová (predsedníčka), Mgr. Antónia Paulinyová, RNDr. Michal Zika a dr. Severín Zrubec (čestný predseda).

■ **Redakcia:** Ing. Peter Malík, PhD. - šéfredaktor, Anton Kulhánek - člen redakcie, Martina Đurkáčová - grafická úprava, RNDr. Milan Antala - jazyková úprava, Mgr. Pavol Ondráška - preklad do angličtiny.

■ **Cena a predplatné:** Cena za jeden výtlačok 55 Sk. Pri odbere 11 ks a viac vydavateľ poskytuje 20% zľavu. Celoročné predplatné na rok 2007 (vrátane poštovného): Pre abonentov zo Slovenskej republiky 550 Sk, pre abonentov z Českej republiky 982 Sk (785 Kč), pre abonentov z ostatnej Európy 1165 Sk (32 €), pre abonentov zo zámorských krajín 1490 Sk (53 USD).

■ Zasielanie príspevkov a inzerátov: Články napísané strojom, na počítači (PC formát WORD) zasielané elektronickou poštou, na CD, prinesené v USB kľúčik alebo čitateľne napísané ručne. Obrazové podklady na ilustráciu formou zapožičania originálov na základe dohody, elektronickou cestou naskenovaných obrázkov (formát BMP, JPG alebo TIF, min. 300 dpi) alebo zaslaním kvalitnej reprodukcie.

Redakcia si vyhradzuje právo uverejniť aj príspevky, s ktorých obsahom sa nestotožňuje. Nevýžiadané rukopisy redakcia nevracia.

■ **Tlač:** Tlačiareň KOMPRINT, Borinská 8, 841 03 Bratislava 47, ☎ 02/6446 2403, fax: 02/6446 2404, e-mail: komprint@mail.eurotel.sk, www.komprint.com

■ Číslo 10/2007:

Redakčná uzávierka 25. septembra 2007
Do tlače zadané 28. septembra 2007
Dátum vydania 1. októbra 2007

INFORMÁCIE O SLUŽBÁCH ZBERATEĽA

INZERÁTY

Cena jedného aj začatého riadku inzerátu je 25 Sk. Za zvýraznenie rámečkom účtujeme príplatok 35 Sk. Na trikrát opakovaný inzerát poskytujeme zľavu 30%. Abonentí časopisu majú v každom čísle prvých 5 riadkov inzerátu zdarma. Úhradu inzerátu, resp. potvrdenku o úhrade treba zaslať na adresu redakcie najneskôr so znením inzerátu. V záujme uverejnenia presného znenia inzerátov žiadame ich písať na stroji (počítači) alebo čitateľne paličkovým písmom. Za obsah zodpovedá podávateľ, inzeráty vecne neupravujeme a uverejňujeme ich v došlom poradí.

KOMERČNÉ INZERÁTY A REKLAMY

Cenu za uverejnenie plošných komerčných inzerátov a reklám na vnútorných čiernobielych stranách podľa dodaných predlôh účtujeme podľa požadovanej veľkosti plochy:

Celá strana A5 (128 x 180 mm)	3 200 Sk
Polovica strany A5 (128 x 90 mm)	1 900 Sk
Štvrtina strany A5 (64 x 90 mm)	1 000 Sk
Jedna osmina strany A5 (64 x 45 mm)	550 Sk

Pokiaľ nie je dohodnuté inak, redakcia si vyhradzuje právo rozhodnúť o mieste uverejnenia reklamy v časopise. Grafickú úpravu reklám, uverejnenie reklám na farebnej strane a iné neštandardné požiadavky, účtujeme podľa osobitného sadzovníka alebo na základe dohody.

OZNAMY O PODUJATIACH

Informácie nekomerčného charakteru o výmenných schôdkach, burzách a zberateľských stretnutiach sú uverejňované bezplatne.

PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

V tejto rubrike ponúkany materiál možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava, ☎ 02 44 250 149, 0911 250149, e-mail: zberatel@chello.sk, v dňoch pondelok až piatok od 10.00 do 18.00 hod. Ponúkaný materiál možno objednať aj písomne, prípadne telefonicky. K cenám účtujeme poštovné a balné. Ceny ponúkaných materiálov platia (pokiaľ nie je uvedené inak) vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu Zberateľ alebo do vypredania zásob. Abonentom časopisu poskytujeme na ponúkaný tovar zľavu 5%.

PLATBY ZO ZAHRANIČIA

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál

- z Českej republiky: na účet Anton Kulhánek, číslo účtu 147 1883 123/0800, Česká spořitelna, pobočka Trutnov, do správy pre prijímateľa uveďte meno a druh platby
- z ostatných štátov Európy a Zámoria: na účet Anton Kulhánek-Zberateľ, číslo účtu 0170170280/0900, Slovenská sporiteľňa, a. s., Bratislava, IBAN: SK66 0900 0000 0001 70170280 BIC: GIBASK BX

PLATBY V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál

- peňažnou poukážkou typu H v hotovosti na adresu predajne Zberateľ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava,
- peňažnou poukážkou typu U v hotovosti na účet číslo: 0170170280/0900; vo variabilnom symbole uveďte číslo zo spravidelného listu k zasielanému tovaru,
- prevodom z účtu na náš účet č. 0170170280/0900; v správe pre prijímateľa uveďte predmet platby, v prípade predplatného uveďte adresu, na ktorú máme časopis poslať.

Redakcia Zberateľa na Račianskej 17 má nové tel. číslo:

☎ 02/2070 2674, e-mail zberatel.redakcia@chello.sk

návšteva redakcie v utork 10.30 – 12.00 hod., 13.30 – 16.00 hod.

Iný termín po dohode.

NOVÉ SLOVENSKÉ POŠTOVÉ ZNÁMKY A INÉ ZBERATEĽSKÉ MATERIÁLY

■ Jozef Miloslav Hurban

Slovenská pošta, a. s., vydala 1. 9. 2007 v emisnom rade Osobnosti príležitostnú poštovú známku „Jozef Miloslav Hurban“ nominálnej hodnoty 31 Sk.

Na známke je dielo akad. mal. Dušana Kállaya – portrét Jozefa Miloslava Hurbana (1981) ako spolutvorcu jednotného spisovného jazyka Slovákov, ktorý umožnil rozlet slovenského národa pri organizovaní jeho kultúrneho i politického života.

Autorom grafickej úpravy známky je akad. mal. Vladislav Rostoka.

Známku rozmerov 27 x 34 mm, vrátane perforácie (na výšku), viacfarebným ofsetom vytlačila Poštovní tiskárna cenín Praha, a. s., na tlačových listoch s 50 známkami. Známka má č. 405.

Súčasne bola vydaná obálka prvého dňa vydania vrátane pečiatky prvého dňa vydania s domicilom Bratislava. Na FDC je portrét a prepis dagerotypie J. M. Hurbana.

Autorom výtvarného návrhu FDC je akad. mal. Vladislav Rostoka. FDC ofsetovou technikou v náklade 3 200 kusov vytlačila tlačiareň TAB, s. r. o., Bratislava.

Popredný slovenský politik, literát, literárny kritik, osvetový pracovník a náboženský teoretik sa narodil v roku 1817

v Beckove v rodine evanjelického kňaza. R. 1830 nastúpil na evanjelické lýceum v Bratislave. Po skončení teologických štúdií pôsobil najskôr ako evanjelický kaplan v Brezovej pod Bradlom, neskôr, až do svojej smrti, ako farár v Hlbokom. Pod vplyvom vodcu slovenského národného života v 30. a 40. rokoch 19. storočia L. Štúra sa aktívne zapojil do politického života. R. 1846 založil literárno – kritický časopis Slovenské pohľady na vedu, umenie a literatúru, ktoré patria k najstarším európskym časopisom tohto druhu a vychádzajú dodnes. Jeho zástoj v slovenskom národnopolitickom hnutí v polovici 19. storočia je nepochybný. Spolu s L. Štúrom a M. M.

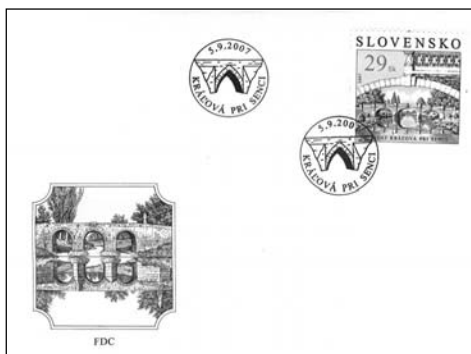
Hodžom r. 1843 kodifikovali novú formu spisovného slovenského jazyka (Štúrovu slovenčinu), ktorá prekonala dovtedajšiu konfesionálnu roztrieštenosť Slovákov a po menších úpravách platí do súčasnosti.

Bol spoluzakladateľ prvého celonárodného kultúrneho spolku Tatrin, v revolúcii r. 1848 – 1849 sa spolupodieľal na vypracovaní prvého národnopolitického programu Slovákov – Žiadosti slovenského národa. Stal sa organizátorom Slovenského povstania v septembri 1848 a prvým predsedom Slovenskej národnej rady, najvyššieho slovenského národného orgánu v revolúcii. Po revolúcii bol pod politickým dohľadom. Opätovne sa aktivoval v 60. rokoch 19. storočia pri zostavovaní nového národného programu Memoranda národa slovenského (1861) a pri zakladaní Matice slovenskej (1863). Tvrdil kritizoval rakúsko-maďarské vyrovnanie v monarchii z roku 1867. Zomrel v Hlbokom r. 1883.

■ Technické pamiatky – Most Kráľová pri Senci

Slovenská pošta, a. s., vydala 5. 9. 2007 v emisnom rade Technické pamiatky príležitostnú poštovú známku „Most Kráľová pri Senci“ nominálnej hodnoty 29 Sk.

Na známke je most cez rieku Čierna Voda, ktorý je

na komunikácii Krmeš – Kráľová, podľa výtvarného návrhu Máriána Čapku v ryteckom prepise Juraja Víteka.

Známku rozmerov 38 x 38 mm vrátane perforácie rotačnou ocelotlačou kombinovanou s hĺbkotlačou vytlačila Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s., na tlačových listoch s 35 známkami v náklade 700 000 kusov. Známka má č. 406.

Súčasne bola vydaná obálka prvého dňa vydania vrátane pečiatky prvého dňa vydania s domicilom Kráľová pri Senci. Na FDC je znázornený barokový kamenný most cez riečku Sikenica v Bátovciach z roku 1780. Pečiatku tvorí motív gotického mostu v Dravciach. FDC ocelotlačou z plochej dosky v náklade 3 200 kusov vytlačila tlačiareň TAB, s. r. o., Bratislava.

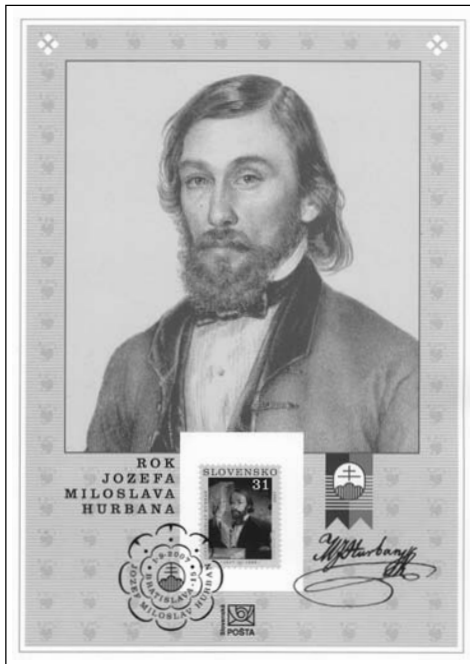
Most postavený v r. 1904 predstavuje typ mosta s kamenným skeletom, po bokoch vyplnený pálenou tehlou, s umelecky spracovaným kamenným zábradlím v tvare balustrády. Most mal svojho kamenného predchodcu z 18. storočia. Talianski stavitelia a kamenári použili na jeho výstavbu pôvodný barokový materiál, predovšetkým kamennú balustrádu. Z výtvarného a technického hľadiska je balustráda totožná s oplotením medzi farou a jej susedným domom. Most má barokové a secesné prvky, ale jeho slohové určenie najlepšie vyjadruje neobaroko.

Do roku 1900 stál poniže kaštieľa aj drevený most. Most je technickou pamiatkou s výtvarnými prvkami, sekundárne evidovaný aj ako pamiatka urbanizmu a histórie. Stojí na štyroch nosných obdĺžnikových pilieroch, prekračuje rieku v 3 oblúkoch elipsoidného tvaru a teleso mosta ukončujú malé, 100 cm vysoké piliere. Oba konce mosta vypĺňa hmota od vozovky až po breh. Most je historicky spojený s pôsobením rodu Pálffyovcov v tejto lokalite. Pálffyovci dali postupne vybudovať rozsiahly vzorový poľnohospodársko-priemyselný komplex. Upravili aj kaštieľ v Kráľovej a most, ktorý spájal bližšie okolie kaštieľa na pravom brehu rieky s parkom a pozemkami za riekou na ľavom brehu. Po smrti posledného majiteľa Jána Pálffyho a po skončení prvej svetovej vojny začalo hospodárstvo upadať, pozemky a park sa delili a most sa z areálu kaštieľa ocitol vo voľnej krajine. Z pôvodne parkového sa stal cestný most spájajúci dve miestne časti. Základné rozmery mosta sú dĺžka 4 009 cm, šírka telesa 602 cm, šírka vozovky 470 cm a výška mosta v najvyššom bode nad stredným oblúkom je 680 cm.

■ PaL: Jozef Miloslav Hurban

Slovenská pošta, a. s., vydala 1. 9. 2007 pamätný list k príležitostnej poštovej známke „Jozef Miloslav Hurban“.

Na pamätnom liste je portrét Jozefa Miloslava Hurbana. V dolnej časti pamätného listu je poštová známka

„Jozef Miloslav Hurban“ a príležitostná pečiatka s domicilom Bratislava 15.

Autorom výtvarného návrhu pamätného listu je akad. mal. Vladislav Rostoka

Pamätný list vytlačila ofsetovou technikou tlačiareň KNIHTLAČ, Zohor.

■ CDV: Riccione 2007

Slovenská pošta, a. s., vydala 31. 8. 2007 príležitostný poštový lístok s natlačenou známkou „Doprava na Dunaji“ nominálnej hodnoty 10 Sk a prítláčovým motívom „Riccione 2007“.

V ľavej časti príležitostného poštového lístka je viacfarebná prítlač zobrazujúca časť pobrežia jadranského mora, kde leží mesto Riccione a vlajky európskych krajín.

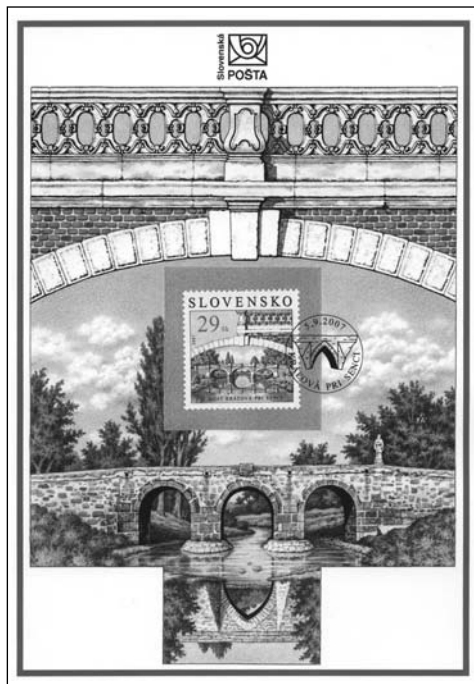
Poštový lístok na bielom papieri gramáže 160 g/m² ofsetovo vytlačila tlačiareň PROMPT, tlačiareň cenín, a. s., Bratislava.

■ NL: Most Kráľová pri Senci

Slovenská pošta, a. s., vydala 5. septembra 2007 nálepny list k príležitostnej poštovej známke „Most Kráľová pri Senci“.

Na nálepnom liste je zobrazený barokový kamenný most z 18. storočia a v strede je poštová známka emisie „Most Kráľová pri Senci“.

Autorom výtvarného návrhu nálepneho listu je Marián Čapka.

Nálepny list vytlačila ofsetovou technikou tlačiareň KNIHTLAČ, Zohor.

■ Nitriansky evanjeliár

Slovenská pošta, a. s., vydala 22. 9. 2007 v emisnom rade Klenotnice múzeí príležitostnú poštovú známku „Nitriansky evanjeliár“ nominálnej hodnoty 15 SK .

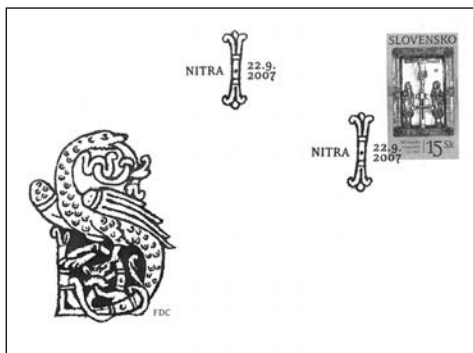
Na známke je zobrazený Nitriansky evanjeliár v grafickej úprave autora emisie Pavla Chomu.

Známku rozmerov 26,5 x 44 mm vrátane perforácie (na výšku) rotačnou ocelotlačou kombinovanou s hlbokotlačou vytlačila Poštovní tiskárna cenín Praha, a. s., na tlačových listoch s 50 známkami v náklade 300 000 kusov. Znáмка má č. 407.

Súčasne bola vydaná obálka prvého dňa vydania vrátane pečiatky prvého dňa vydania s domicilom Nitra. FDC ocelotlačou z plochej dosky v náklade 3 200 kusov vytlačila tlačiareň TAB, s. r. o., Bratislava..

Nitriansky evanjeliár sa považoval za najstaršiu zachovanú knihu vyhotovenú na Slovensku, a to pred rokom 1083. Ide o liturgickú knihu, obsahujúcu výňatky z evanjelií, čítané počas nediel a sviatkov cirkevného roka. Z pôvodných 54 pergamenových fólií s rozmermi 285 x 195 mm sa zachovalo 50. Fólie sú zviazané a vložené do hrubých drevených dosiek, obtiahnutých tmavočerveným zamatom. Na prednú dosku bol v 14. až 15. storočí pripevnený hlboký strieborný pozlátený reliéf, ktorý zobrazuje aj prezentovanú poštovú známku. Reliéf znázorňuje ukrižovanie Krista s postavami Panny Márie a sv. Jána stojacimi na podstavcoch. Na kríž v dolnej časti nadväzuje (teraz) prázdny relikviár v tvare dvojramenného kríža, ktorý je starší, pravdepodobne byzantského pôvodu. Okraje reliéfu sú ozdobené ornamentikou, v rohoch sú štvorlístky s emailovou a filigránovou dekoráciou. Výzdobu ďalej tvoria symboly evanjelistu Matúša (človek), Marka (lev) a Lukáša (býk). Symbol Jána (orol) sa nezachoval.

Pôvod predlohy evanjeliára pravdepodobne pochádza zo severného Francúzska (Lotrinsko). Jeho vyhotovenie

venie v benediktínskom konvente v Hronskom Svätom Beňadiku sa kládlo pred rok 1083, pretože v jeho zozname svätcov chýbajú svätí Štefan, Imrich a Gerard, ktorí boli kanonizovaní práve v roku 1083. Do Nitry sa mal evanjeliár dostať počas pôsobenia biskupa Juraja Selepčeniho (1648 až 1666) a používal sa pri slávnostných príležitostiach.

Podľa výsledkov najnovších výskumov Jaroslava Nemeša sa vznik evanjeliára predpokladá až v tridsiatych rokoch 12. storočia v benediktínskom konvente v Burtscheide (dnes mestská časť Aachenu). V 14. storočí sa údajne kúpou dostal do cisterciáckeho kláštora v Piliši a do Nitry najskôr počas pôsobenia biskupa Františka Forgáča (1596 až 1607).

■ PaL: Nitriansky evanjeliár

Slovenská pošta, a. s., vydala 22. 9. 2007 pamätný list k príležitostnej poštovej známke „Nitriansky evanjeliár“ z emisného radu Klenotnica múzei.

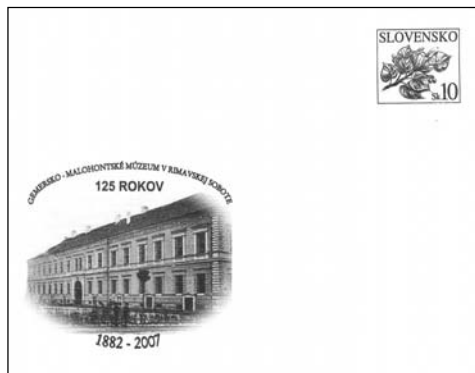
Na pamätnom liste je zobrazený Nitriansky evanjeliár. V hornej časti nálepného listu je poštová známka emisie „Nitriansky evanjeliár“. V hornom okraji je logo Slovenskej pošty.

Autorom výtvarného návrhu pamätného listu je akad. mal. Martin Činovský.

Pamätný list vytlačila ofsetovou technikou tlačiareň KNÍHTLAČ, Zohor.

■ COB: 125. výročie Gemersko-malohontského múzea v Rimavskej Sobotě

Slovenská pošta, a. s., vydala 6. 9. 2007 príležitostnú celinovú obálku s natlačenou známkou „Lipa“ nominálnej hodnoty 10 Sk a príťahovým motívom „125 rokov Gemersko-malohontského múzea v Rimavskej Sobotě“.

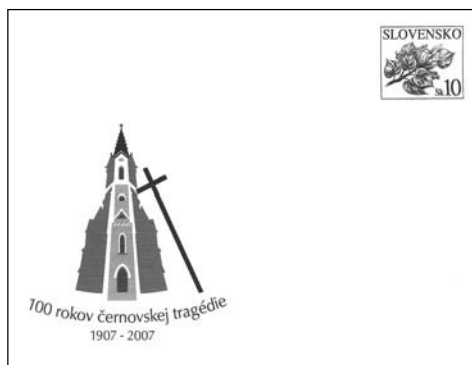
V ľavej časti príležitostnej celinovej obálky je zobrazená budova Gemersko-malohontského múzea, pôvodne objekt delostreleckých kasární z roku 1850, ktorá je národnou kultúrnou pamiatkou.

Autorkou výtvarného návrhu je výtvarníčka múzea Alžbeta Nagyová.

Príťahový motív vytlačila ofsetovou technikou tlačiareň KNÍHTLAČ, Zohor.

■ COB: 100 rokov černovskej tragédie

Slovenská pošta, a. s., vydala 10. 9. 2007 príležitostnú celinovú obálku s natlačenou známkou „Lipa II“ nominálnej hodnoty 9 Sk + 1 Sk a príťahovým motívom „100 rokov černovskej tragédie“.

V ľavej časti príležitostnej celinovej obálky je symbolická kresba kostola v Černovej.

Autorom výtvarného návrhu príťlačce je doc. Pavol Rusko, akad. mal.

Príťahový motív vytlačila ofsetovou technikou tlačiareň KNÍHTLAČ, Zohor.

■ CDV: Sbĕratel 2007

Slovenská pošta, a. s., vydala 14. 9. 2007 príležitostný poštový lístok s natlačenou známkou „Doprava na Dunaj“ nominálnej hodnoty 10 Sk a príťahovým motívom „Sbĕratel 2007“.

V ľavej časti príležitostného poštového lístka je viacfarebná príťah zobrazujúca rôzne predmety zberateľských záľub so symbolickým zobrazením Bratislavy a Prahy.

Autorom príťahového motívu je Oksana Lukomská. Poštový lístok na bielom ofsetovom papieri gramáže

160 g/m² ofsetovou technikou vytlačila tlačiareň PROMPT, tlačiareň cenín, a. s., Bratislava.

■ Inaugurácia známok spoločného vydania so San Marínom

Tradícia Slovenskej pošty v spoločnom vydávaní známok Slovenska pokračuje v roku 2007 s Republikou San Maríno. Vydanie známok Oravského hradu (turisticky druhého najnavštevovanejšieho hradu na Slovensku) spoločne s pevnosťou La Rocca O Guaita sa preto nemohlo osláviť veľkolepou inauguráciou nikde inde, ako na tejto dominante Oravy, postavenej na skalnej vyvýšenine nad Oravským Podzámkom.

Inaugurácia, pripravená Žilinským samosprávnym krajom a Oravským múzeom Dolný Kubín v spolupráci so Slovenskou poštou, a. s., zachovala dobový kolorit historického miesta, ktoré pri tejto príležitosti navštívili desiatky filatelistov zo Žiliny, Dolného Kubína, Ružomberka, Liptovského Mikuláša, Považskej Bystrice, Nítry, Bratislavy, Trnavy a ďalších miest.

Sprievodcovia v historických kostýmoch previedli účastníkov inaugurácie jednotlivými nádvoriami hradu, na ktorých sa odohrávali šermiarske súboje so svojráznym riešením sporov v duchu historickej tradície. Prehliadka zámku skončila v Rytierskej sále, kde vzácnych hostí privítal sám palatín Thurzo. Ten po príhovore generálneho riaditeľa Slovenskej pošty Ing. Libora Chrásta a po predstavení oboch známok z tvorivej dielne akad. mal. Rudolfa Cigánika bol „povýšený“ do šľachtického stavu. Účastníci využili prítomnosť autora emisie R. Cigánika na autogramiádu. Zakúpený filatelistický materiál dal možnosť vzniku pekných celistvostí s príležitostnou pečiatkou a tak inaugurácia oboch známok spoločného vydania v peknom, príjemnom letnom dni bola pre všetkých prítomných nezabudnuteľným zážitkom.

(J.M.)

Z NOVINIEK NAŠICH SUSEDOV

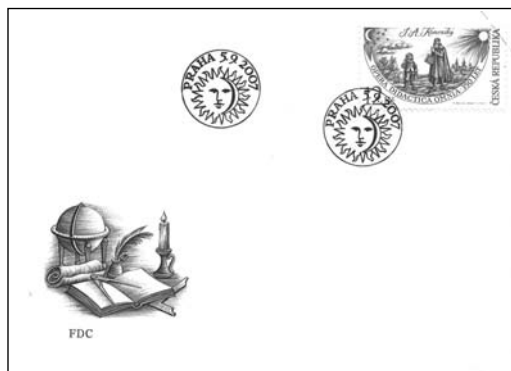
Česká republika

Česká pošta vydala 5. septembra 2007 dve príležitostné známky, jednu výpliatnú známku a jeden háraček so štyrmi známkami.

Prvou v poradí je známka nominálnej hodnoty 12 Kč venovaná 350. výročiu vydania diela **J. A. Komenského – Opera didactica omnia**. Jeden z najväčších pedagógov Európy všetkých čias, filozof, kňaz, sociálny

a náboženský mysliteľ, český učenec Jan Amos Komenský (1592 – 1670) musel pre svoje náboženské presvedčenie v r. 1628 navždy opustiť svoju vlasť. V poľskom Lešne začal písať svoje zásadné pedagogické spisy, medzi inými i Veľkú didaktiku. Vypracoval v nej ucelený systém školskej sústavy a zásady moderného

vyučovanie. Boli to práve učebnice a didaktické spisy, ktoré zabezpečili Komenskému medzinárodné uznanie. Jeho monumentálne pedagogické dielo Opera didactica omnia (Všetky spisy didaktické) bolo vydané v r. 1657 v Amsterdame. Obsahuje 43 prác, ktoré Komenský usporiadal do štyroch častí a každú doplnil úvodom. V doslove objasnil svoje celoživotné úsilie o nápravu

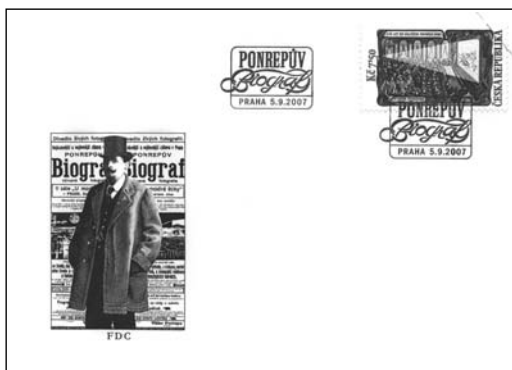
školského systému. Opera didactica omnia je prvým uceleným súborom pedagogických spisov v Európe a súčasne i prvými zobrazenými spismi v českej literatúre. Na známke (kat. č. 0523) je učiteľ s jedným zo svojich žiakov.

Známku rotačnou ocelotlačou kombinovanou dvojfarebnou hĺbkotlačou vytlačila PTC Praha, a. s., na tlačových listoch po 50 známkach.

Ďalšou je známka nominálnej hodnoty 7,50 Kčs **k storočnici založenia prvého kina Viktorom Ponrepom**. Prvé stále kino v Prahe bolo otvorené 15. septembra 1907 v dome U Modré štičky v Karlovej ulici v Starom Meste. Hralo denne okrem piatka, malo 56 sedadiel a návštevníkov uvádzal na miesta osobne jeho majiteľ a zriadovateľ Viktor Ponrepo (1858 – 1926), vlastným menom Dismas Ferdinand Šlambor. Na otčovo pranie sa vyučil za pozlacočavača, ale viac ho lákali kúzla a eskamotérské produkcie. Pod pseudonymom Viktor Ponrepo navštevoval so svojím predstavením mestá i vidiek. Po vynáleze kinematografu začal Ponrepo namiesto kúzelníckych trikov predvádzať vlastné putovné kino alebo Divadlo živých fotografií, s ktorým

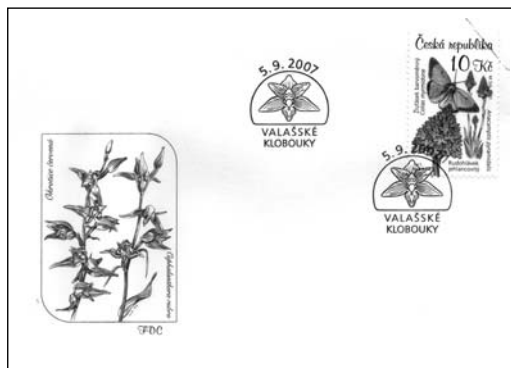
opäť cestoval po vidieku. V r. 1904 premietal filmy na pražských predmestiach a o rok neskôr založil prvé letné kino Na Klamovke v Košířoch. Ďalšie dva roky trvalo než mu úrady povolili produkciu v Prahe. Každý týždeň predstavoval Ponrepo nový program snímok zo sveta, prírody, života i hraných dramatických scénok.

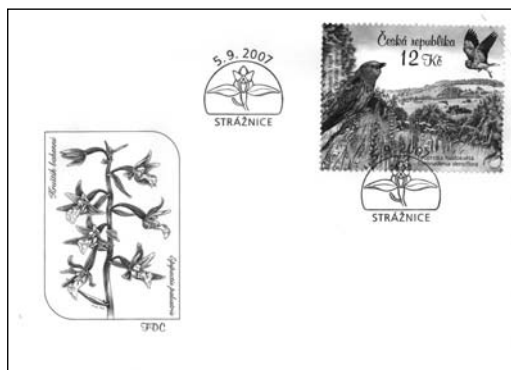
Nemé filmy väčšinou sám doprovádzal slovom i zvukom v duchu púťových rečníkov a spevákov. Kino U Modré štičky bolo v prevádzke až do r. 1945. Kresba na známke (kat. č. 0524) znázorňuje toto kino pri premietaní filmu o býčích zápasoch.

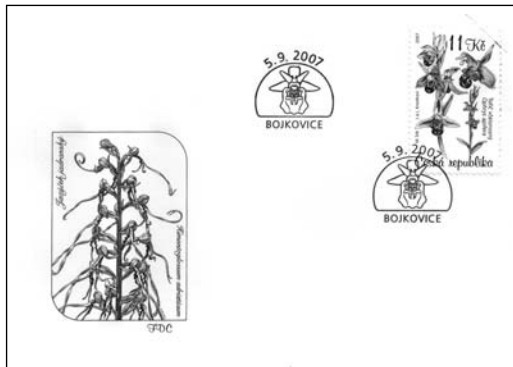
Piaty september 2007 bol dňom vydania aj príležitostného hárčeka v emisnom rade **Ochrana prírody**. Na hárčeku so štyrmi známkami 9 Kč, 10 Kč, 11 Kč a 12 Kč a štyrmi kupónmi sú zobrazené orchideové lúky v chránenej krajinskej oblasti Bielych Karpát. Hárček rozmerov 169 x 117 mm ocelotlačou s plochých dosiek v kombinácii s viacfarebným ofsetom vytlačila PTC Praha, a. s. Kat. č. hárčeka je A 525 – 528.

Chránená krajinná oblasť Biele Karpaty bola vyhlásená v r. 1980 na ploche 715 km² a od r. 1996 je tiež biosférickou rezerváciou UNESCO. Je najvyšším pohorím juhozápadného okraja vlastného karpatského systému (175 – 970 m n. m.). Celá oblasť, najmä južná časť, bola

po stáročia kultivovaná človekom. Typické sú miestne hospodárstva – štýlové chalupy obklopené poličkami a zeleňou. Práve vďaka pravidelnému koseniu rozľahlých lúčnych plôch sa tu zachovali mimoriadne cenné

prírodné hodnoty. Predovšetkým sú to orchideové lúky so vstavačovitými a ďalšími vzácnymi a ohrozenými druhmi rastlín. Patrí k druhovo najbohatším lúčnym porastom v strednej Európe.

V emisnom rade výplatných známok **Krása kvetov** Česká pošta vydala 5. 9. 2007 ďalšiu známku. Na

známke nominálnej hodnoty 15 Kč je vyobrazená kapucínka väčšia, popínavá rastlina, ktorá sa pestuje v podstate po celom svete, najmä v záhradách a na balkónoch. Kvitne od mája do októbra, kvety majú rôzne zafarbenie, liečivé účinky majú najmä kvitnúce oranžovo.

Známky rotačnou ocelotlačou v kombinácii s hĺbkotlačou vytlačila PTC Praha, a. s., na tlačových listoch so 100 známkami. Kresbu na známke podfarbuje iridescenčná farba so sklopným efektom. Kat. č. známky je 0529.

Rakúsko

Orliak morský je námetom príležitostnej známky, ktorú Rakúska pošta vydala 7. 9. 2007 ako spoločné vydanie so Srbskom.

Orliak morský (*Haliaeetus albicilla*, čeľaď jastrabovité) patrí rozpätím krídiel (až 2,5 m) a hmotnosťou (okolo 6 kg) k najväčším dravcom Európy. Ešte v polovici 60. rokov bol v krajinách strednej Európy na vymretie, vyskytoval sa len v zimnom období okolo veľkých rybníčných sústav a väčších vodných tokov, kam prilietali jedince zo severu, hlavne z krajín okolo Baltického mora, kde v nevelkom počte hniezdili.

Pre Rakúsko je orliak morský obzvlášť blízkym vtákom, pretože je súčasťou štátneho znaku krajiny. Keďže

už vyše 50 rokov na území Rakúska nehniezdil, bol vypracovaný úspešný projekt na jeho prinavrátenie do rakúskej prírody, do možných oblastí hniezdenia, ktorými sú hlavne dunajské lužné lesy východne od Viedne a okolo rieky Moravy – od zimy 2000/2001 je to už skutočnosťou.

Na Slovensku, okrem pravidelne sa zvyšujúceho počtu zimujúcich jedincov okolo Dunaja, Moravy, Oravskej priehrady, Liptovskej Mary a východoslovenskej rybníčnej oblasti pod Vihorlatom, sa tiež zaznamenalo úspešné hniezdenie v Dunajských luhoch.

Orliak morský hniezdi na vysokých mohutných stromoch, najčastejšie na topoloch, bukoch a boroviciach.

Na hniezdo musí byť dobrý prílet. Počas hniezdenia je citlivý na vyrušovanie. Hniezdo si robí veľmi veľké. Väčšinou má pár v teritóriu niekoľko hniezd, ktoré striedavo používa. Samica znáša 1 – 3 vajčička už v druhej polovici februára alebo začiatkom marca. Inkubácia trvá 36 – 40 dní. Sedí hlavne samica, na krátko striedaná samcom. Hniezdna starostlivosť trvá 80 – 90 dní. Ešte aspoň dva mesiace po vyletení sú mláďatá potravne plne závislé na rodičoch, ktorí ich krmia. Pohlavnú dospelosť dosahuje až približne vo veku 5 rokov.

Známku nominálnej hodnoty 55 centov rotačnou hĺbkotlačou vytlačila Rakúska štátna tlačiareň v náklade 960 000 kusov.

Rakúska pošta vydala 17. 9. 2007 príležitostnú známku k **75. výročiu ťažby ropy v Rakúsku**.

Ropa je hnacím motom dnešného hospodárstva. Cena ropy je jednou z najsledovanejších položiek na trhu komodít. Začiatky spracovania ropy v Rakúsku sa datujú do roku 1931 a keď sa v roku nasledujúcom uskutočnil prvý vrt, znamenalo to zároveň aj začiatok

komerčného využívania ťažby v tejto krajine.

Právom sa preto ropa ako významná strategická surovina nazýva aj „čierné zlato“. Ropa

má aj charakteristickú farbu a zápach. Ten možno zaciťiť po trení zobrazenej kvapky v ľavom hornom rohu známky. Na známke je zobrazené typické zariadenie na ťažbu ropy.

Známku nominálnej hodnoty 75 centov osetom vytlačila Rakúska štátna tlačiareň v náklade 1, 2 mil. kusov na tlačových listoch

K 200. výročiu narodenia Friedricha Gauermana, populárneho maliara krajíniek z obdobia štýlu „Biedermeier“, Rakúska pošta vydala 20. 9. 2007 príležitostnú známku.

Friedrich Gauermann bol maliarom prírody a hôr, vylotvoval veľké množstvo štúdií krajiny, zvierat a ľudí,

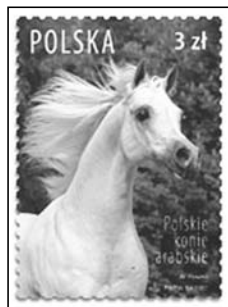

z ktorých vytváral rôzne kompozície. Narodil sa 20. 9. 1807 v Dolnom Rakúsku, kde jeho otec, maliar a medirytca, bol jeho prvým učiteľom. Krátky

čas navštevoval Akadémiu výtvarného umenia vo Viedni, potom najmä samovzdelávaním zvyšoval svoje majstrovstvo. Často navštevoval rakúske Alpy, jeho cesty viedli aj do Mníchova, Drážďan a Benátok. Ako mladý maliar sa orientoval na holandských majstrov 17. storočia a založil pritom viedenský krajinársky naturalizmus. Námetmi jeho obrazov boli výjavy z prírody, zo života zvierat, lovecké motívy a neskôr sa venoval tiež portrétnej malbe.

Známku nominálnej hodnoty 55 centov ocelotlačou kombinovanou s osetom vytlačila Rakúska štátna tlačiareň v náklade 420 000 kusov.

Poľsko

Poľská pošta vydala 31. augusta 2007 sériu štyroch známok s námetom **arabských koní**, šampiónov poľských stajní. Predlohou známok boli fotografie.

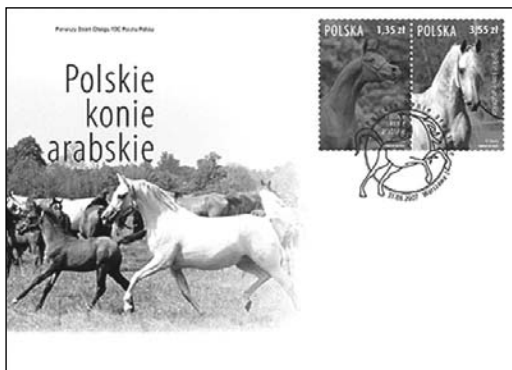
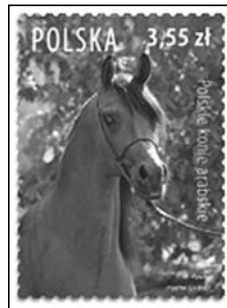
Podľa dostupných štatistických údajov žije dnes na svete vyše 70 miliónov koní. Najviac v Amerike, Mexiku, Brazílii, Mongolsku, Číne, Arábii, Rusku

a Poľsku. Kôň – (lat. *ekus kabalus*) sa udomácnil pred viac ako 4 tisíc rokmi. Po stáročia ho šľachtili, križili a vylepšovali jeho vlastnosti, čím vznikali nové a nové plemená a druhy. Jedným z najkrajších a najlepších súčasných koní je plnokrvný arabský kôň, ktorý patrí medzi najušľachtilejšie a najkrajšie plemená koní na svete.

Pôvodné plemeno žilo v starej Arábii, ďaleko od vplyvu ostatných plemien, preto si zachovalo čistotu a originalnosť.

V Európe sa stal známym hlavne v dobách stredoveku, keď sa bojovníci križiackych vojen v Oriente stretli s arabskými koňmi, ktoré nakúpené alebo ukoristené priviezli domov a zušľachtovali nimi vlastné – domáce plemená koní.

Čistokrvný arabský kôň je medzi odborníkmi a chovateľmi pojem. S jeho pôvodom sa spája množstvo zachovaných legiend a príbehov, v ktorých je tento kôň symbolom starých rodových tradícií a islamskej vojnovnej histórie. Arabi považovali koňa za najväčšiu majetok, za honor, bezpečnosť a istotu. Na slovnú zásobu bohatá arabčina má desiatky pomenovaní pre toto zviera. Najčastejšie sa mu hovorí hisan – čo znamená ochrana

alebo štít, ďalej faras – po slovensky bystrý. V Sýrii a pri Perzskom zálive mu hovoria chail od slovesa jachtal, ktoré sa dá voľne preložiť – pýšiť sa, niešť sa. Kôň je po arabsky aj žauát, čiže hodnota, kvalita, štedrosť.

Známky nominálnych hodnôt 1,35 zł, 3 zł a 2 x 3,55 zł boli vytlačené osetom v náklade po 800 000 kusov na tlačových listoch so 16 známkami vo vodorovnej sútláči všetkých štyroch hodnôt.

(spracoval -pem-)

PREHLAD PRÍLEŽITOSTNÝCH PEČIATOK august – september 2007

dátum, domicil,
text pečiatky, autor, farba

■ 21. 8. 2007 Bratislava 1: **KAROL PAJER - HRDINA BOJA PROTI FAŠIZMU** • čierna

■ 24. 8. 2007 Oravský Podzámok: **SPOLOČNÉ VYDANIE SO SAN MARÍNOM - ORAVSKÝ HRAD A LA ROCCA O GAUITA** • Rudolf Cigánik • čierna

■ 31. 8. 2007 Nitrianske Pravno: **100. VÝROČIE KONSEKRÁCIE FARSKEHO KOSTOLA SV. JÁNA KRSTITEĽA** • Jozef Solava • čierna

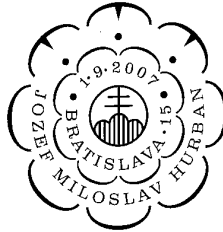
■ 31. 8. 2007 Žilina 1: **15. VÝROČIE PRIJATIA ÚSTAVY - DEŇ MATICE SLOVENSKEJ** • František Horniak • čierna

■ 1. 9. 2007 Bytča 1: **150 ROKOV POŠTY** • čierna

■ 13. 9. 2007 Trenčín 1: **10. VÝROČIE ZALOŽENIA TNUAD** • František Horniak • čierna

■ 1. a 19. 9. 2007 Bratislava 15: **JOZEF MILOSLAV HURBAN** • Vladislav Rostoka

■ 6. 9. 2007 Zvolen 1: **TECHNICKÁ UNIVERZITA VO ZVOLENE** • Peter Gašperan • čierna

■ 6. 9. 2007 Rimavská Sobota 1: **125 ROKOV GEMERSKO-MALOHONTSKEHO MUZEA** • čierna

■ 8. 9. 2007 Močenok: **100. VÝROČIE PÚTE K MATKE BOŽEJ DO MARIAZELLU** • Jozef Kútny • čierna

■ 8. 9. 2007 Kráľová pri Senci: **TECHNICKÉ PAMIATKY - MŇOST KRÁĽOVÁ PRI SENCI** • Marián Čapka • čierna

■ 13. 9. 2007 Žilina 1: **VII. MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA ZÁSTUPCOV POŠTOVÝCH SPRÁV A UNIVERZIT** • čierna

■ 13. 9. 2007 Trenčín 1: **10. VÝROČIE ZALOŽENIA TNUAD** • František Horniak • čierna

■ 14. 9. 2007 Humenné 1: **MEDZINÁRODNÉ NUMIZMATICKÉ SYMPOZIUM V HUMENNOM 2007** • čierna

MALÁ ŠKOLA NUMIZMATIKY (22)

PRE MLADÝCH AJ SKŔOR NARODENÝCH

Elena Minarovičová

Rokom 1993 končí v dnešnej Malej škole numizmatiky historický vývoj peňazí, ktorý som postupne uvádzala v niekoľkých pokračovaniach. Pripomínam, že o ďalšom menovom vývoji, o slovenskej mene – minciach a bankovkách od vzniku samostatnej Slovenskej republiky 1993 – boli uverejnené podrobné a vyčerpávajúce príspevky V. Buššu (Zberateľ 2006, č. 1 a 2).

V predchádzajúcom čísle som sa stručne zmienila o vzniku prvých československých peňazí – mincí a štátoviek, vydaných po vzniku Československej republiky v roku 1918. Okrem iného som uviedla, že okrem zákonných platidiel sa v I. ČSR vydávali aj zlaté obchodné mince – dukáty s obrazom sv. Václava. V roku 1926 vznikla Národná banka československá (NBČS), ktorá bola poverená správou meny a vydávaním bankoviek. V rokoch 1928 a 1937 boli vyrazené aj **prvé československé pamätné mince**. Boli to strieborná 10 Kč k 10. výročiu vzniku ČSR 1918 – 1928 s vyobrazením prezidenta T. G. Masaryka a strieborná 20 Kč s tým istým portrétom k jeho úmrtiu (1850 – 1937).

Z obehových mincí vydaných v rôznej veľkosti a kove, ale s rovnakou tematikou dávam do pozornosti

päťkorunovú mincu (5 Kč), reprezentujúcu nástup moderného slohu a modernej industriálnej éry. Jej autorom je sochár Otto Guttfreund. Mincu razila kremnická mincovňa od roku 1925 až do roku 1932 a v rokoch 1937 – 1938. Mnohé z týchto razieb sú zberateľsky vysoko hodnotené vzhľadom na rozličný počet vydaných kusov. Zberateľsky najvzácnejším ročníkom je niklová 5 Kč z roku 1937 (obr. 1).

V dôsledku politických udalostí v Európe v roku 1939 došlo k rozpadu vtedajšej Československej republiky. Staré československé peniaze sa postupne stahovali z obehu. Spočiatku boli niektoré staré bankovky s najvyššími hodnotami 1000, 500 a 100 Kč nahradené bankovkami s **pretlačou „Slovenský štát“** (obr. 2).

Dňa 14. marca 1939 vznikol Slovenský štát, ktorý

Niklová 5 Kč 1938, averz, reverz

v tom istom roku prijal ústavu a štátoprávne sa deklaroval ako Slovenská republika. Československá korunová mena zanikla a na území Čiech a Moravy vznikla mena protektorátu Čiech a Moravy. Na Slovensku bolo takisto potrebné vytvoriť novú menu. V apríli 1939 vznikla Slovenská národná banka (SNB) a zároveň aj nová menová jednotka – **koruna slovenská (Ks)**.

Štátovka s najvyššou nominálnou hodnotou 5000 Kč

nebola nahradená platidlom rovnakej hodnoty až do roku 1945 (obr. 3 na obálke). Mince a papierové platidlá Slovenskej republiky 1939 – 1945 sa pochopiteľne nevýdávali naraz, ale postupne. Prvou slovenskou razbou v roku 1939 bola niklová 5-korunová minca. V Slovenskej republike sa vydávali aj strieborné mince. Najkrajšou z nich je desaťkorunová (10 Ks) s postavou kniežata **Pribinu** na reverze od Ladislava Majerského. Strieborné desaťkorunové mince z roku 1944 boli platné až do konca roka 1947 (obr. 4).

Bankovka 500 Kč s pretlačou „Slovenský štát“ z roku 1929, averz, reverz

④ Strieborná 10 Ks s postavou kniežata Pribinu z roku 1944, averz, reverz

Koruna sa razila až v roku 1940. Súčasne s prvými slovenskými mincami sa dostávali do obehu aj papierové platidlá. Najskôr to boli už spomínané československé peniaze s pretlačou, ktoré sa používali až do roku 1942. Popri nich sa od roku 1939 vydávali slovenské štátovky. Vypuknutie 2. svetovej vojny zasiahlo výrazne aj do vývoja meny. Vypuknutie SNP a nemecká okupácia Slovenska mali za následok silnú infláciu. Vydanie ďalších platidiel ostalo v prípravnej fáze. Vydaná bola iba 5-korunová štátovka a 100-korunáčka. Pred okupáciou Kremnice nemeckou armádou sa odviezla zásoba všetkých kovov na bezpečné miesto. Napriek tomu ustupujúca nemecká armáda zničila strojové zariadenie kremnickej mincovne a vypálila mesto.

Po 2. svetovej vojne a obnovení Československej republiky v roku 1945 sa menovú reformou reštituovala československá mena. Podstatou reformy bolo nevyhnutné stiahnuť z obehu platidlá slovenského štátu, platidlá cudzích štátov, korunové poukážky a zaviesť novú menovú jednotku – *korunu československú (Kčs)*. Postupne sa vydali nové bankovky a štátovky a po rekonštrukcii vojnou poškodenej mincovne sa obnovila aj razba mincí. Mince sa razili z lacnejšieho materiálu a novou

nominálnou hodnotou bol 2-korunák s vyobrazením Jánošíka, ktorý sa razil v rokoch 1947-1948 (obr. 5). Súčasťou obeživa boli aj pamätné strieborné mince a v roku 1951 vyrazili v Kremnici aj *zlaté mince* v nominálnej hodnote 1-, 2-, 5- a 10 dukátov (s obrazom sv. Václava).

V dňoch 1. až 4. júna 1953 sa v Česko-

slovensku uskutočnila **menová reforma**, ktorá spočívala vo výmene peňazí. Na osobu bola možné vymeniť len 300 starých Kčs v pomere 5:1 a ostatné čiastky v pomere 50:1.

V nasledujúcom období boli z obehu odstránené vyššie nominálne hodnoty a najvyššiu nominálnu hodnotu mala 100-korunová bankovka. Okrem nej boli vydané bankovky v hodnotách 50, 25 a 10 Kčs štátovky v hodnotách 5, 3 a 1 Kčs. Až v roku 1973 bola vydaná bankovka v hodnote 500 Kčs a v roku 1985 bankovka v hodnote 1000 Kčs.

Krátko po menovej reforme sa uvažovalo aj o príprave nových platidiel. Vydané boli však iba dve – v roku 1957 to bol 1-korunák a v roku 1958 nasledovala 25-korunáčka. V roku 1960 sa na platidlách *zmenil štátny znak (ČSSR)*. Mince s nominálnou hodnotou „3“ a „25“ boli nahradené hodnotami „2“ a „20“. Sústava bankoviek bola doplnená o 500-korunáčku. Súčasťou sústavy mincí v rokoch 1953-1992 boli aj početné *strieborné pamätné mince* vydávané k rozličným historickým udalostiam a jubileám významným osobností. Z portrétnych pamätných razieb spomeniem napríklad mince na počesť J. A. Komenského, J. Husa, J. E. Purkyně, P. O. Hviezdoslava, A. Sládkoviča, B. Smetanu, J. Kráľa, J. Kollára, J. Bottu, L. Štúra a ďalšie iné.

⑥ 10 Kčs s vyobrazením M. R. Štefánika, averz, reverz (1991, 1993)

V roku 1990, vzhľadom na nový názov štátu a *nový štátny znak (ČSFR)*, došlo k úprave lícnej strany dovtedajších mincí (obr. 6). V roku 1978 bola vydaná ďalšia séria zlatých obchodných mincí – československých dukátov, a to k 600. výročiu úmrtia Karola IV.

Na tomto mieste nemožno vymenovať všetky podrobnosti o vývoji československej meny, o jednotlivých platidlách, nominálnych hodnotách alebo o súbežnej mene – poukážkach Darex (1950 – 1953), tuzexových korunách (1957 – 1992) atď., ako aj o celom vývoji až do roku 1993. Verím, že početná odborná literatúra venovaná tomuto obdobiu doplní moje stručné informácie a umožní zberateľom československých mincí obohatiť svoje vedomosti o ďalšie nové poznatky. ■

⑤ Reverz 2 Kčs s obrazom Jánošíka (1947, 1948)

Soľ na telefónnych kartách

Kamenná soľ (halit) je minerál, ktorý sa stal v živote človeka skoro nenahraditeľným. Patrí do skupiny evaporitov, minerálov, ktoré vznikajú precipitáciou (vyučovanim jemných častíc z presýteného roztoku) z koncentrovaných soľaniek v uzavretých či polouzavretých nádržiach v aridných a semiaridných klimatických podmienkach. Málokto však vie, že soľ môže vznikáť aj opačným spôsobom, a to vymrazovaním v arktických podmienkach. Podľa miesta vzniku rozoznávame dva základné typy evaporitov a to morské a kontinentálne.

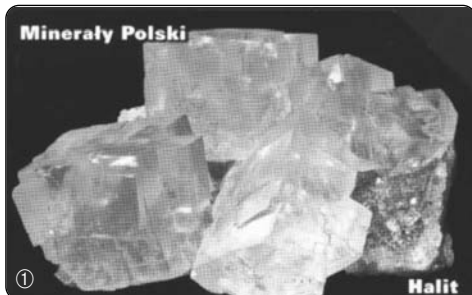
Soľ sa dá získať rôznym spôsobom, od odparovania z morskej vody v salinách, cez ťažbu hlbinným spôsobom s následným mletím, až po na Slovensku realizovaným „ľuhovaním vrtní z povrchu“ s následným odparením soli vo vákuovej odparke.

Ťažba soli má u nás bohatú tradíciu a spája sa hlavne s okolím Prešova. Ložisko pod obcou Solná Baňa (dnes Solivar) je známe už vari z 9. stor., keď ho využívali hlavne kočovné kmene. Ťažba a spracovanie soli prešlo postupom času od primitívneho odparovania voľne vytekajúcich soľaniek, cez ťažbu kúsok soli hlbinným spôsobom, až po stále sa modernizujúce „varenie“ soli. Historicky sa ťažba soli v Solnej Bani spája so šachtou Leopold a s technickým unikátom gáplom (postavený r. 1674), čo bolo ťažné zariadenie. V prvopočiatku ho poháňali kone. Vo vreci z volských koží o objeme 6 - 7 hl dopravovalo na povrch soľanku zo šachty z hĺbky 100 – 150 m. Soľ sa následne (od roku 1800) varila vo varni František a od roku 1806 aj vo varni Ferdinand. V roku 1925 bol v Prešove spustený do prevádzky nový solivar Prezident Masaryk, ktorý s niekoľkými rekonštrukciami pracuje až dodnes.

Areál starého solivaru je od roku 1970 národnou kultúrnou pamiatkou a je prístupný aj pre širokú verejnosť.

Aj napriek tejto tradícii TK s motívom ťažby či spracovania soli, alebo s vyobrazením halitu ako minerálu na slovenských TK neexistuje. Vo svete je to však trochu iné.

Vari najznámejšou a asi aj jedinou telefónnou kartou, ktorá zobrazuje halit ako minerál je 25 jednotková poľská karta v cene 9 PLN z roku 2002 (obr. 1). Zobrazuje drúzu kryštálov halitu. Ide o v poradí piatu kartu z desaťkusovej série „Minerály Poľska“. Karta vyšla v náklade 131 000 ks.

Ďalšie karty, o ktorých by sme sa chceli zmieniť majú „spoločného menovateľa“. Tým je spracovanie, resp. výroba soli. Tento motív sa vyskytuje na kartách z Taiwanu, Bieloruska, Venezuely a od roku 2001 aj na kartách Slovenska.

Taiwan vydal dve TK s námetom ťažby soli. Prvá predstavuje soľnú lagúnu s niekoľkými košmi soli, ktoré sú nechané odkvapkať a dosušiť pred uskladnením. Pravdepodobne ide o ťažbu soli odparovaním z morskej vody. Druhá karta zobrazuje miestneho „robotníka“ ako v dvoch košoch vynáša soľ na akúsi haldu. Obe karty sú čipové.

Por. číslo	Názov karty	Katalóg. číslo	Rok	Náklad	Počet jedn.
1	Ťažba soli	IC04C038	6/2004	200 000	100
2	Ťažba soli 1	IC02C027	1/2002	200 000	210

Medzi významných producentov soli patrí aj Bielorusko. V oblasti mesta Soligorsk (druhé najväčšie mesto Minskej oblasti) sa ťaží kamenná soľ hlbinným spôsobom. Po vyťažení sa ukladá na obrovských haldách a po následnej úprave drevím a mletím dodáva aj na náš trh. Jedna s hald soli je námetom bieloruskej čipovej karty z októbra 2004. Názov karty Soligorsk Landscape je dosť nadnesený hlavne s ohľadom na ekologickú záťaž, ktorú spôsobujú dažďové vody voľne pretekajúce cez tak obrovskú a nijako nechránenu haldu soli. Karta vyšla v náklade 277.500 ks a je 30 jednotková (kat. č. Agat-124).

Motív ťažby soli je aj na venezuelskej TK s katalógovým číslom UN11-0031nominálnej hodnoty 5 000 Bs. (obr. 2).

Až neuveriteľných 17 TK venuje ťažbe a spracovaniu soli Slovinsko. Telecom Slovenie vydával túto sériu kariet od roku 2001 do roku 2004 v nákladoch od 499 do 6 000 ks. Ide o propagáciu histórie a kultúry, ale aj súčasnosti okolia mesta Strunjan (Sešoveljská a Strunjanská salina), ktoré je známe výrobou soli odparovaním z morskej vody. Prvé písomné zmienky o tejto oblasti sú už z roku 804 n. l. a najväčší rozkvet zaznamenala v 15. a 16. storočí. V súčasnosti je na ploche vyše 600 ha zriadený národný park, dokumentujúci vývoj spracovania soli v tejto oblasti. Informácie zo súčasnosti hovoria aj o tom, že na spracovanie soli sa dodnes používajú

nástroje a postupy využívané aj v minulosti a že soľ z tejto oblasti sa dováža aj na Slovensko.

Čo sa týka vlastných TK všetkých 17 je čipových s počtom jednotiek od 25 do 300. Motívy s ťažbou a spracovaním soli, pohľady na solné lagúny, niekoľko historických dokumentov ako napr. mapy, listiny a historické pohľadnice, ale aj ďalšie artefakty sú veľmi zaujímavé a vyobrazené na oboch stranách kariet. Dáta o jednotlivých kartách sú v tabuľke.

Por. číslo	Názov karty	Rok	Náklad	Počet jedn.
1	Veternica	10/2001	15 480	50
2	Voziček za prevoz soli (obr. 3)	10/2001	499	25
3	Strunjanjske soline	10/2001	499	25
4	Solinarske hiše	10/2001	499	25
5	Sečovljevske soline, Kristalizacijski bazeni	10/2001	499	25
6	Pogled na solna polja	9/2003	4 998	100
7	Vetna črpalka	9/2003	4 997	50
8	Zara	9/2003	5 985	50
9	Spravilo soli z nečkami	10/2003	5 996	50
10	Krušní žig	10/2003	5 995	50
11	Pobiranje soli	10/2003	3 000	100
12	Roža vetrov	10/2003	6 000	50
13	Popravljanje nasipov	10/2003	5 993	25
14	Prevoz soli v skladišče	12/2003	3 000	300
15	Ocena soli	12/2003	3 000	300
16	Skladiščenje soli Lera	1/2004	2 983	25
17	Spravilo soli (obr. na obálke)	2/2004	2 981	25

Čipové strany kariet sú pomerne presne charakterizované ich názvom až na kartu č. 8. (Zara – obr. 4). Na reverzoch je to pestrejšie. Na kartách č. 1 – 5 sú na týchto stranách ako motív použité historické pohľadnice, na kartách č. 13, 15, 16 a 17 historické mapy a na č. 6, 9, 11 a 14 historické listiny. Obrázok na karte č. 7 pripomína prehrádzku, ktorá umožňuje prítok slaných vôd do sedimentačných nádrží, na č. 10 je značkovač na chlieb a na reverze pec na chlieb, na reverze karty č. 12 sú slané koláčiky.

Námet všetkých kariet spracoval M. Učakar a tlač Tiskarna Vesel.

Ďalšie TK zobrazujú tzv. playe. Sú to prevažne vnútrohorské depresie, ktoré sú typovým prostredím pre kontinentálne evapority. Sem patria dve bolívijské karty zobrazujúce solnú planinu Salar de Uyuni, o ktorej sme písali v druhej časti článku o geológii na TK.

Salinu na polostrove Falcón zobrazuje venezuelská karta kat. číslo UNI1-0024 firmy CANTV-Movilnet v nominálnej hodnote 5 000 Bs.

Salinu na TK má alebo bude mať aj Malta. Nachádza sa na ostrove Gozo, ktorý je s rozlohou 47 km² a 30 000 obyvateľmi druhým najväčším ostrovom tohto súostrovia. Salina Qbajjar je dokonca zaradená medzi vyhľadávané turistické atrakcie. Čipová karta s názvom „Salt Pans at Qbajjar“ bude mať na oboch stranách pohľad na túto salinu. Je v pláne spoločnosti Maltacom na rok 2007.

Internetové vyhľadávače ponúkajú ešte niekoľko ďal-

ších kariet, ktoré evokujú vzťah k soli. Heslo salina, termín používaný v geológii napr. pre kontinentálnu depresiú vyplnenú slanými vodami, ponúka štyri brazílske karty „Salinas Pantaneiras“. V tomto prípade však termín salina charakterizuje len tzv. supralitorál, okrajovú časť mora, ktorá sa dostáva pod vodu len počas búrok alebo pri silnom príboji a s ťažbou soli nijako nesúvisí.

Ostatné karty, ktorých vzťah k soli je daný len názvom (Salzburger Land kat. č. D-S-03/89, Solné námestie vo Wroclavi kat. č. 440 z roku 1998, Chip' s Con Sal (Mexiko, kat. č. 17705 z roku 2000), sme neopisovali, pretože nemajú priamy vzťah k soli ako minerálu.

Spracoval: **Dr. Verdon**

Slovenskí ženisti v operácii Iracká sloboda v rokoch 2003 – 2007

Operácia Iracká sloboda (Operation Iraqi Freedom) sa uskutočnila ako reakcia na teroristické útoky na USA z 11. septembra 2001. Tieto útoky sa v súlade s článkom 5 Severoatlantickej zmluvy považovali za útoky na všetky členské štáty NATO.

Dňa 20. marca 2003 spojenci začali letecké útoky na Irak. Týmto dňom sa začala operácia Iracká sloboda,

rady SR č. 722 z 22. 1. 2004 bola ženijná odminovacia rota posilnená o 25 vojakov. Takto sa vytvorila čata prieskumu, ochrany a obrany na zvýšenie bezpečnosti pre ženijnú odminovaciu rotu pri plnení jej úloh. Tým sa celkový počet vojakov zvýšil na 110 osôb. Od decembra 2004 bola jednotka dislokovaná v Ad Diwaniyah v Camp Echo. Na velení jednotky sa od júla 2003 do februára

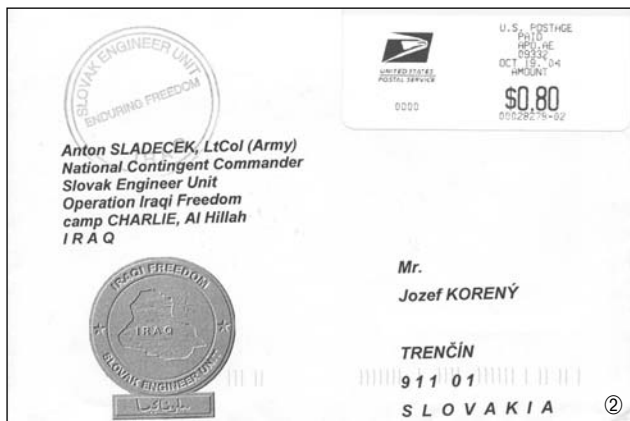

ktorá trvala do 1. mája 2003. Bezpečnostná rada OSN vo svojich rezolúciách č. 1483/2003 a 1511/2003 vyzvala všetky krajiny pomôcť irackému ľudu v snahe o obnovu krajiny, jej stability a bezpečnosti, čo sa nedarí doteraz realizovať.

Uznesením Národnej rady SR č. 332 z 19. júna 2003 bol vyslovený súhlas s vyslaním ženijnej jednotky Ozbrojených síl SR v počte 85 príslušníkov OS SR v rámci poľského kontingentu Stred-Juh v provincii Al-Hilláh v Camp Charlie. Slovenská ženijná jednotka odstraňovala nevybuchnutú muníciu, vykonávala malé úpravy terénu, prieskum, vyzdvihnutie a likvidáciu mínových polí, skládok munície, ručne preverovala priestor na mínovú bezpečnosť a vykonávala aj ďalšie činnosti.

Na základe uznesenia Národnej

2007 vystriedali pplk. Ondřej Novosad, pplk. Karol Navrátil, pplk. Anton Sládeček, pplk. Daniel Zmeko, pplk. Ivan Pánis, pplk. Martin Michalko a mjr. Miroslav Gard-

lo. Aj táto misia si vyžiadala obeť z radov našej ženijnej jednotky. Dňa 8. júna 2004 na následky minometného útoku zahynuli rtm. Peter Dinga, čat. Miroslav Frkáš a čat. Vladimír Simonides, a 11. 11. 2006 zahynul rtm. Rastislav Neplech.

Vysoké ocenenie v tejto operácii dostal kpt. Michal Forgáč, ktorý odvrátil útok povstalcov pri presune

americkej vojenskej kolóny. Americký genpor. John R. Vines mu 7. februára 2005 odovzdal Vojenskú veliteľskú medailu. Prezident SR Ivan Gašparovič udelil kpt. Michalovi Forgáčovi vojenskú medailu Za statočnosť a minister obrany mu 25. 8. 2005 udelil medailu Za službu v mierových a pozorovateľských misiách II. stupňa.

Poštové spojenie z Iraku zabezpečovala americká poľná pošta APO AE 09332. Listové zásielky boli označené dvojkruhovým kašetom s textom SLOVAK ENGINEER UNIT IRAK ENDURING FREEDOM, ale aj kašetmi poľského kontingentu (obr.1) Poštové spojenie do Iraku cez poštu Warszawa 60 bolo len pre obyčajné zásielky.

Slovenská republika stiahla ženijnú jednotku z Iraku 25. 2. 2007. Za celé obdobie pôsobenia tejto jednotky v operácii Trvalá sloboda sa v nej vystriedalo 716 osôb. Stiahnutie jednotky sa uskutočnilo z dôvodu, že nemohla ďalej vykonávať svoju činnosť bez ohrozenia života jej príslušníkov.

Jozef Korený

100. výročie tragédie v Černovej

Klub filatelistov v Ružomberku bol podľa získaných dokladov založený v roku 1920, keď jeho založeniu predchádzali aktivity jednotlivcov už od roku 1907. V tom čase v Uhorsku silneli tlaky proti používaniu slovenského jazyka a potláčali sa práva Slovákov. Filatelisti reagovali na tieto udalosti

a v súčasnosti sa aj ich zásluhou pripomínajú významné osobnosti, ktoré verejne obhajovali slovenský národ. V týchto súvislostiach v roku 1991 vyšla známka s portrétom A. Hlinku od majstra J. Baláža, v roku 1997 známka pripomínajúca udalosti v Černovej v roku 1907 a v roku 2002 známka venovaná nórskemu prozaikovi a publicistovi Björnsterne Björnsonovi, ktorý bojoval za rovnoprávnosť slovanských národov v Rakúsko-Uhorsku. Postavil sa na obranu Slovákov, keď v roku 1907 rozpútal ostrú polemiku proti autorovi protislovenského jazykového zákona a svetovú

verejnú mienku rozvíril informáciami o krvprelievaní v Černovej.

Ďalšou významnou osobnosťou, ktorá dlhé roky pred celým svetom obhajovala záujmy Slovákov a slovenského jazyka bol Seton Watson. Preto klub filatelistov v Ružomberku s podporou mestského úradu inicioval vydanie známky s jeho portrétom, ktorou sa zároveň pripomenie 100. výročie tragédie v Černovej.

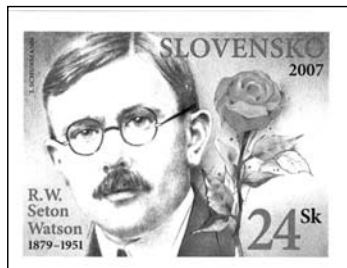
Známka z autorskej dielne I. Schurmanná vyjde 26. októbra 2007

a jej slávnostná inaugurácia prebehne o deň neskôr v rámci osláv v Kultúrnom dome v Černovej, na ktorých účasť prisľúbil aj prezident republiky.

V rámci osláv sa pripravujú aj viaceré akcie pre filatelistov, celo-slovenská burza v Černovej, poštová priehradka s príležitostnou pečiatkou a ponukou filatelistických materiálov, výstava návrhov známok viažucich sa k Černovej a autogramiáda.

Pozývame vás na oslavy do Černovej a tešíme sa na vašu účasť.

Mgr. V. Weiss

Vrátené? Doručené!

Územné zmeny sa prejavujú i v poštovej prevádzke. Ako jeden zo zaujímavých dokladov, ktorý vznikol počas územných zmien v roku 1938, je i doporučený list z Kežmarku do Kamenian.

Podtatranský evanjelický a. v. seniorát odoslal list neznámeho obsahu s jednacím číslom 3436/38 ako doporučenú zásielku Evanjelickému a. v. farskému

a známka Strečno (Pof. č. 308) v hodnote 2,50 Kč zo série Hrady, krajinky, mestá II. Známkový podobnou dennou pečiatkou ako je odtlačená na adresovej strane. Celkový poplatok vo výške 4,50 Kč mohol predstavovať v čase podania dva druhy poplatkov. Prvý ako doporučený list s hmotnosťou 100 až 250 gramov v tuzemskom styku (2,50 Kč poplatok podľa

hmotnosti a 2 Kč doporučný príplatok). Vzhľadom na použitú obálku je však málo pravdepodobné, že by obsah mal takúto hmotnosť.

Druhá možnosť je, že dvojazyčné údaje a prebiehajúce územné zmeny pravdepodobne pomýlili pracovníka podacej pošty a poplatok bol určený ako za listovú zásielku s hmotnosťou do 20 gramov do blízkej cudziny (Maďarska) 2 Kč a doporučný príplatok vo výške 2,50 Kč, čo predstavuje spolu hodnotu vylepených známok 4,50 Kč.

Tejto druhej možnosti napovedá i ďalší „osud“ listu. Doporučený list bol nasmerovaný do Maďarska na nedávno zabranú poštu Kövecses (Štrkovec) pri Rimavskej Sobote, kde podľa perom ručne napísaného dátumu bol dodaný 24. 11. (1938).

Adresná strana doporučeného listu z Kežmarku do Kamenian, doplnená o poznámky pracovníkov maďarskej pošty.

úradu Kameňany. Doporučený list bol podaný na pošte Kežmarok 21. 11. 1938, čo potvrdzuje odtlačok dennej pečiatky podacej pošty čs. I. typu s rozlišovacím písmenom „d“ vpravo hore na adresovej strane obálky. Vľavo dolu je nalepená dobová R-nálepka pošty Kežmarok.

Na priblíženie ďalšej cesty listu treba uviesť i ďalšie údaje z adresovej strany listu. Názov pošty adresáta napísaný rukopisom je pôvodne uvedený ako dvojazyčný „Kameňany - Kövi“, podobne i názov župy je dvojazyčný „ž. Gemer – Gömör m.“ Známkový uhrádzajúce výplatné sú pre nedostatok miesta na adresovej strane nalepené

na zadnej strane obálky. Sú to výplatné známky, 2 Kč zo série X. všesokolský zlet v Prahe (Pof. č. 341)

Zadná strana doporučeného listu z Kežmarku do Kamenian s príslušnou frankatúrou a odtlačkami poštových pečiatok dokladujúcich cestu listu k adresátovi.

Ako prichodzia pečiatka je použitá maďarská pečiatka s textom MAGYAR KIR. POSTA s číslom 280, z maďarským štátnym znakom v strede. Odtlačok pečiatky typu M.41 je vo fialovej farbe.

Podľa literatúry (2) pošta Štrkovec používala túto pečiatku v období od 15. 11. 1938 do 27. 11. 1938. Zo Štrkovca bol list pravdepodobne postúpený do Jelšavy (alebo to bolo naopak?), čo dokladuje odtlačok dennej pečiatky typu M.73 s textom JOLLSVA s rozlišovacím písmenom „A“ a dátumovým údajom 24. 11. 38. Odtlačok pečiatky je v čiernej farbe. Oba spomínané odtlačky pečiatok sú na zadnej strane listu.

Na prednú stranu listu na jednej z týchto pôšt (vzhľadom na veľkosť pôšt veľmi pravdepodobne, že v Jelšave) bol pod pečiatku odosielateľa napísaný rukopisný text v maďarčine, ktorého voľný preklad je: Ešte nie je v Maďarsku, šípka modrou ceruzkou smerujúcou k tomuto textu vedľa nej číslo „12“. Tou istou farbou ceruzky je hrubou čiarou podčiarknutý slovenský i maďarský názov pošty adresáta. Maďarský názov je navyše celý orámovaný. Následne na neznámom mieste bol tento maďarský názov prelepený kúskom ozúbkovaného papiera a iným odtieňom ceruzky modrej farby je v strednej časti hore napísaný rukopisný údaj „100“ (pravdepodobne ide o oznam, aby pri vrátení bolo vybrané od adresáta doplatné). Tým istým odtieňom modrej ceruzky je vpravo v spodnej časti rukopisný nápis Csechoslovákia.

Čo sa s listom stalo v čase od 24. 11. 1938 do 5. 12. 1938 môže byť iba vecou ďalších dohadov. V tento deň, teda 5. 12. 1938, bol list dodaný na poštu Kameňany.

Túto skutočnosť potvrdzuje odtlačok riadkovej pečiatky a dátumovej pečiatky vo fialovej farbe v hornej časti listu (Došlo: 5. DEC. 1938) s rukopisne dopísaným údajom dňa „5“ a odtlačok dennej pečiatky čs. II. typu s rozlišovacím písmenom „b“. Pečiatka má červenou ceruzkou podčiarknutý dátum a tou istou farbou ceruzky je i celá orámovaná. V ľavom hornom rohu orámovania je atramentovú ceruzkou napísaný neznámy údaj, pravdepodobne šifra podpisu pracovníka pošty Kameňany. Či orámovanie pečiatky a podčiarknutie dátumu vykonala pošta alebo adresát zásielky, zostane pravdepodobne navždy tajomstvom.

Napriek problémom s orientáciou pri dopravovaní listu v období územných zmien je i tento list dôkazom snahy oboch zúčastnených poštových správ o doručenie listu adresátovi. Po desiatkach rokov po doručení listu adresátovi sa následne dostal do rúk filatelistu, ktorý sa pokúsil v spolupráci s ďalšími kolegami priblížiť zaujímavé skutočnosti a i dohady o jeho putovaní.

Dušan Evinic

Pramene:

1. Statistický lexikón obcí v republike Československej III. Časť Krajina Slovenská z r. 1936
2. J. Obert: Zmeny hraníc Slovenska a Podkarpatskej Rusi 1918 – 1947, Filatelistické state č. 27
3. V. Palkoska: Pošta na Slovensku po oslobodení (mapové prílohy)
4. Vlastivedný slovník obcí Slovenska
5. J. Klim, V. Schödelbauer: Československo 1918 – 1938, Specializovaný katalog známek a celistvostí

Výstava Slovenské modré baret v službe mieru

sa uskutoční od 9. októbra 2007 do 15. marca 2008 v Banskej Bystrici v budove Slovenskej pošty, a. s., v Poštovom múzeu. Návštevníci budú mať možnosť vidieť listové zásielky odosielané z misií OSN, EÚ a vojenských operácií NATO z rokov 1953 – 1992 príslušníkmi ČSĽA a od roku 1993 po súčasnosť príslušníkmi Armády SR a Ozbrojených síl SR.

Pri tejto príležitosti bude prezentovaná publikácia s rovnakým názvom ako výstava. Pošta bude používať príležitostnú pečiatku a k dispozícii bude lístok poľnej pošty s prítaľcou.

-Ký-

Odosielateľ:

POĽNÁ POŠTA

THE FIELD POST

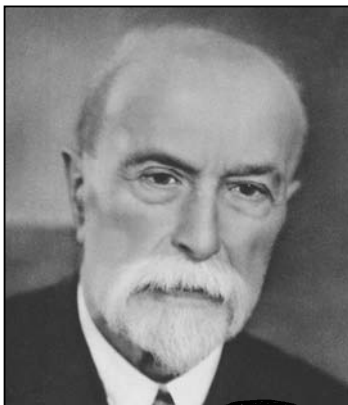

Výstava „Slovenské modré baret v službe mieru“
 Poštové múzeum SP a. s. – Banská Bystrica
 9. 10. 2007 – 15. 3. 2008

Vytlačila: 5. kartoreprodukčná základňa Nemšová
 Náklad: 500 ks

Pred 70 rokmi zomrel T. G. Masaryk

Dátum 14. september 1937 si pripomínajú Česi a Slováci, keď pred 70 rokmi zomrel prvý československý prezident Tomáš Garrigue Masaryk. Bol prezidentom v rokoch 1918 až 1935. Na vzniku nezávislého štátu sa podieľal spolu so svojím nástupcom Edvardom Benešom a Slovákom Milanom Rastislavom Štefánikom. Na poste pôsobil najdlhšie zo všetkých prezidentov, ktorí

stáli na čele Československa a Slovenska. Súčasná politická reprezentácia sa často k Masarykovmu odkazu hlási.

Prezident osloboditeľ, muž činu, „tatiček“, symbol

mienke. Už počas života zažil kult svojej osobnosti, ktorý si vyslúžil svojou politikou, filozofiou, životným postojom a skromnosťou. Nikdy nechcel a nepoužíval násiлие a nikdy netúžil po tom, aby mu lichotili. Úcta väčšiny ľudí k nemu bola spontánna.

Masaryk sa narodil 7. marca 1850 – pred 155 rokmi – v Hodoníne vo veľmi skromných pomeroch. Syn Slováka a Česky spájal oba národy, hoci sa celý život viac cítil Čechom, hovoril po česky a bližšie mu boli česká kultúra a dejiny, ako aj predstava o jednotnom československom národe. Na štúdium do Viedne sa dostal vďaka cirkvi a svojmu talentu. Jeho postoje k viere však prešli niekoľkými fázami, bližšie mal k umiernenému protestantizmu ako ku katolicizmu.

V mladosti sa venoval vede – filozofii, histórii a politike. Jeho politické názory dlhý čas smerovali k federalizácii krajiny a upevneniu postavenia Čiech v rámci Rakúsko-Uhorska, a nie k rozbitiu monarchie.

Počas štúdií filológie spoznal svoju budúcu manželku Charlottu Garrigue, dcéru amerického podnikateľa, s ktorou mal päť detí. Od roku 1883 redigoval časopis Athenau, neskôr založil nový politický smer – realizmus. V roku 1891 sa stal poslancom ríšskej rady a redaktorom časopisu Naša doba. Na Slovensku ovplyvnil cez svojich študentov časopis Hlas. Jeho filozofia „drobnej práce“ a nekonečnej trpezlivosti mu priniesla veľké uznanenie, ale len malé politické úspechy.

Po vypuknutí prvej svetovej vojny ako 64-ročný emigroval, aby organizoval zahraničný odboj. V roku 1915 začína československú akciu – v zahraničí bojuje za vznik nového štátu, pretože medzičasom nadobudol presvedčenie, že Rakúsko-Uhorsko sa reformovať nedá.

V roku 1916 v Paríži zakladá Národnú radu Česko-

demokracie, humanity a mravnosti. Tým všetkým bol a stále je Masaryk označovaný.

Ako silná a široko zameraná osobnosť priťahoval i odpudzoval. Mal odvahu čeliť mocným a aj verejnej

slovenska a stáva sa jej predsedom. Tam sa upevňuje jeho spolupráca so Štefánikom, ktorý mal ako známy vedec, politik a vojak prístup do najvyšších francúzskych politických kruhov. Vďaka ich spolupráci svet začína akceptovať myšlienku vzniku ČSR. Vrcholom ich aktivity bolo vyhlásenie česko-slovenskej nezávislosti v americkej tlači, známe aj ako Washingtonská deklarácia.

Politika Rakúsko-Uhorska a jeho slepé prisluhovanie Nemecku len uľahčuje svetovým veľmociam predstavu o rozpade monarchie. V roku 1918 nástupnícke štáty dostávajú legitímnu podobu v mierových zmluvách z Paríža a najmä zmlouvou z Trianonu z roku 1920.

Prvým prezidentom Československa sa stáva práve

Masaryk, parlament ho zvolí ešte trikrát – až kým sa pre vysoký vek v roku 1935 nevzdá funkcie sám. Dva roky nato umiera v Lánoch vo veku 87 rokov a jeho pohreb je prejavom úcty československých občanov k jeho životu, postojom a práci. V prezidentskom kresle ho strieda

Edvard Beneš – žiak, ktorý však svojho

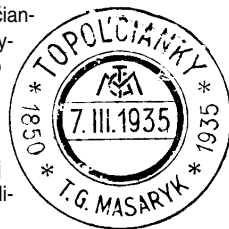
učiteľa nikdy neprekonal.

Osobný Masarykov život je charakteristický tragédiami a oddanosťou k rodine. Z úcty k americkej manželke prijal meno Garrigue. Jeho syn Herbert tragicky zahynul, dcéra Alica obetovala život matke trpiacej depresiami a neskoršie otcovej funkcii, keď zastupovala matku pri reprezentačných príležitostiach a starala sa o otca v Lánoch. Najnadanejší a najkomplikovanejší syn Jan bol dlho v otcovom tieni, a preto ich vzťahy boli rozporné. Prispela k tomu Janova búrlivá povaha a známe ironické postoje.

Posledné roky života vytváral Masaryk okolo seba skupiny intelektuálov, ktorých pozýval na zámok do Lánov. Z debát s prezidentom Karel Čapek napísal knihu Rozhovory s TGM, v ktorých prezidenta charakterizuje takto: „Váš Masaryk sa bude hovoriť i o sto rokov, zatiaľ čo deťväťstodeväťdesiatdeťväť štátnikov a vladárov z tisícich budú len mená pre historikov.“

Hoci na zámku v Topolčiankach trávil každé leto a pohyboval sa po Slovensku, jeho vzťah k Slovákom bol vlašný. Nič to však nemení na jeho historickej úlohe, ktorú zohral pri vzniku ČSR a jej rozvoji a najmä na kultúre politiky, ktorú vytvoril.

Osobná čestnosť a skromnosť – taká výnimočná u politikov – jeho statná postava, či typický obraz prezidenta sediaceho na koni, dali pečať dobe, v ktorej žil, ale aj republike, ktorú spoluvytvoril, a najmä vďaka ktorej Slovensko ako krajina môže existovať samostatne.

Zákon uznávajúci zásluhy prvého československého prezidenta Tomáša Garrigua Masaryka prijal českoslo-

venský parlament ešte za jeho prezidentovania v roku 1930 a nebol zrušený ani nacistickou ani komunistickou diktatúrou.

Zákon Lex Masaryk

Zákon ze dne 26. února 1930 o zásluhách T. G. Masaryka.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1

(1) T. G. Masaryk zasloužil se o stát.

(2) Výrok tento budiž na věčnou paměť vtesán do kamene v obou sněmovnách Národního shromáždění.

§ 2 Zákon tento provede vláda.

Masarykova socha stojí na Masaryk avenue v Mexico City a od roku 2002 aj vo Washingtone. Odhalili ju vtedajší prezidenti Česka a Slovenska – Václav Havel a Michal Kováč s Madeleine Albrightovou. Na Slovensku stojí prvá Masarykova socha v Topolčiankach. V Košiciach má spoločný pamätník s Milanom Rastislavom Štefánikom.

(podľa www.TGM spracoval -pem-)

O BIB a známke k BIB rozhovor s jej autorom

Viac ako štyri desaťročia sa každá druhá jeseň v Bratislave spája s výstavou Bienále ilustrácií Bratislava (BIB). Vydanie známky pri tejto príležitosti patrí k dlhoročnej tradícii československej a následne i slovenskej emisnej produkcie.

Pri príležitosti konania tohtoročného BIB som o krátko rozhovor požiadala autora ilustrácie na známke emisie BIB 2007, slovenského výtvarníka Luboslava Paľa, nositeľa ocenenia Zlaté jablko BIB 2005, vedúceho medzinárodného podujatia BIB – UNESCO Workshop Albína Brunovského, výtvarníka vystavujúceho svoju tvorbu na sprievodnej akcii bratislavského bienále v Bibiane (do 26. októbra),

Luboslav Paľo (1968, Vranov nad Topľou),

1987 – 1992 študent Pedagogickej fakulty P. J. Šafárika v Prešove, 1992 – 1998 štúdium na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave u prof. Dušana Kállaya, v súčasnosti pedagóg tejto školy. Ilustrátor radu kníh pre deti a dospelých. Autor, ktorý vystavoval ilustrácie vo výstavných sieňach Európy a Ázie. Držiteľ významných ocenení Najkrajšie knihy Slovenska 1993, 2005 a 2006, Najkrajšia detská kniha jesene 2006, Čestná listina IBBY za ilustrácie 2004, Associate Prize 2004 (Oita, Japonsko) a Zlaté jablko BIB 2005.

Po výstavách vašej tvorby, ktorá sa medzičasom predstavila takmer po celom svete, je tu iná forma propagácie vášho diela. Ste spokojný s tým, ako známka vyšla?

Áno, som veľmi spokojný, už len preto, že je to vlastne moja prvá známka, resp. nejaká známka s mojim námetom. Som veľmi rád, lebo už ako dieťa som zbieral známky, nie však ako zberateľ, ale preto, lebo sa mi páčili obrázky na nich. Teraz je pre mňa zaujímavé vidieť vlastnú prácu na známke, čo považujem za jeden z najlepších spôsobov, ako môže výtvarník rozširovať svoju prácu. Známkou v porovnaní s knihami vychádzajú v oveľa vyšších nákladoch, takže je to pre mňa veľmi zaujíma-

vé a zároveň aj česť, že moje dielo vyšlo na známke.

Zaujala by vás táto práca a bolo by pre vás ťažké spraviť známku aj na objednávku?

Je to zaujímavé ako ponuka, lebo je to istý a veľmi špecifický spôsob výtvarnej práce. Zámka má svoje špecifiká, ktoré vlastne iné podoby výtvarnej práce nemajú. Má aj niečo veľmi blízke s ilustráciou, s knihou, ale zároveň aj niekoľko odlišností. Ako v knihe, tak aj tu človek musí rátať s typografiou a s celkovým dizajnom. Ale má to špecifiká už samotné rozmerové. Človek musí rozmýšľať v týchto dimenziách. Zámka je médium, ktoré výtvarník musí poznať, a dáva mu možnosti, aj keď na malom priestore, tlmočiť svoju predstavu. Ak sa by takáto príležitosť naskytla, rád by som ju využil. Dokonca, myslím, že sa už niečo, čo by mohlo byť reálne, črtá.

Podľa rozhodnutia medzinárodnej poroty BIB 2007 Grand Prix získava Einar Turkowski (Nemecko). Najvyššie ocenenie pre čiernobielu kresbu ceruzkou bolo miernym prekvapením. Ako sa vy pozeráte na hodnotenie medzinárodnej poroty pre tento ročník?

Rešpektujem rozhodnutie poroty, i keď akékoľvek takéto rozhodnutie je do značnej miery subjektívne. A platí to o to viac, že sme na poli voľnej výtvarnej tvorby. Jednoduchšie je to v matematike, kde 1+1 je stále 2, ale vo výtvarnom umení to neplatí, tam subjektívne hľadisko nemožno vylúčiť. Ale myslím, že kvalita sa dá objektívne vystopovať a vyselektovať. A medzi toľkými ilustráciami, ktorých je viacero druhov, je veľmi ťažké určiť tú, ktorá je najlepšia. Myslím si však, že vybrané práce sú kvalitné, a chcem oceneným ilustrátorom zagratulovať.

Je predpoklad, že pokiaľ vydavateľ nezmení tradíciu, niektorá z ocenených prác sa dostane na známku k ďalšiemu ročníku Bienále.

Ďakujem za rozhovor.
Antónia Paulinyová

Operence – spoločníci človeka

PLAMIENKA DRIEMAVÁ

Pohyb vo vzduchu kladie na organizmus vtákov veľké nároky, namáha sa najmä srdce. V porovnaní k veľkosti tela je relatívne veľké a je dokonale rozdelené na pravú a ľavú časť, preto v ňom nenastáva ani čiastočné miešanie

oxygenizovanej a odkysličenej krvi. S činnosťou srdca súvisí aj telesná teplota vtákov, ktorá je pomerne vysoká – od 41,3 °C až do 45,1 °C (napríklad drozd čierny). Dokonalé oxygenizovanie krvi vtákov zabezpečuje osobitne stavaná dýchacia sústava. Plúca majú na rozdiel od ostatných stavovcov osobitnú rúrkovitú stavbu.

Plamienka driemavá (*Tyto alba Scop.*) je sova strednej veľkosti, meria približne 34 cm. Svojím zafarbením patrí medzi naše najkrajšie sovy. Na chrbtovej strane tela je modrosivá s bielymi a čiernymi bodkami, ktoré sú zoskupené do radov. Na bokoch krku a na krídlach je žltohrdzavá. Spodná časť tela je hrdzavožltá s tmavými škvrnami, má dlhšie nohy. Na tvári má srdcovito usporiadené, rôzne farbené perie (hnedé, sivé a podobne). Oči má hnedočierny, zobák je žltkastosivý a modrastý, dlhší a tenší. Žije v Európe, v teplej pásme Ázie, v Afrike, v Južnej Amerike, v miernom pásme Severnej Ameriky a v Austrálii. Zdržiava sa v starých budovách, zámkoch, zrúcaninách, kostoloch, stodolách a opustených kameňolomoch. Lieta pomaly, často blízko zeme. Je výhradne nočným vtákom, cez deň odpočíva a večer vychádza na lov.

Hoci má plamienka veľmi dobrý zrak, pri nočnom love sa spolieha na výnimočne dobrý sluch. Zaznamená aj najjemnejší zvuk a objaví jeho zdroj s neveriteľnou presnosťou. Drobné nočné hlodavce myši, hraboše a piskory sú hlavnou korisťou plamienky. Počuje aj

šuchot myši v poraste. Lieta takmer nehučne a môže sa nepozorovane dostať do prekvapivej blízkosti koristi. Po objavení koristi sa plamienka na ňu vrhne a sleduje každú kľučku unikajúcej obeť. Vzhľadom na cikcakovité pobežovanie myši ju potom pazúrmí dokáže presne chňapnúť. Plamienka aj v tme ľahko mení smerovanie pazúrov ku koristi, pričom sa orientuje výlučne podľa šuchotu unikajúcej obeť.

Jedinečný systém zameriavania zvukov je založený na dvoch oválnych prehlbeniach na oboch stranách zobáka. Každá prehlbenina privádza zvukové vlny zo širokého okolia do ušnej dutiny podobným spôsobom, ako prijímacia anténa satelitného vysielania (parabola) koncentruje zachytené signály do jej ohniska, v ktorom je citlivý zosilňovač.

Plamienka, keď chce zamerať určitý cieľ, najprv bez problémov zistí smer jeho pohybu. Jej uši sú umiestnené v rôznej úrovni, pričom pravé ucho je vyššie ako ľavé. Pravá prehlbenina je nasmerovaná nahor a zachytáva zvuky prichádzajúce zhora, ľavá prehlbenina je orientovaná nadol a zachytáva zvuky zdola. Teda každé ucho vníma zvuky z rôznych výšok odlišne. Len zvuky prichádzajúce spredu, v úrovni očí, znejú rovnako. Porovnávajúc zvuky zachytené obojmi ušami plamienka dokáže neveriteľne presne určiť polohu koristi. Loví tiež vtáky, najmä vrabce, v menšej miere aj obojživelníky a chrústy.

Hniezdi spravidla dvakrát ročne na rozličných, málo navštevovaných stavbách – v apríli až júni a potom v júli až auguste. Hniezdo si nestavia ani neupravuje. Znáša štyri až šesť bielych vajec. Na vajciach sedí samica 30 – 33 dní. Mláďatá kŕmia obaja rodičia dva mesiace. Počet hniezdení aj počet vajec závisí od dostatku potravy. Plamienky driemavé sú veľmi užitočné vtáky a sú zákonom chránené.

Josef Soláň

List z Tiraspoľa

Známková krajina Pridnestrovská moldavská republika vydáva vlastné poštové známky • Pridnestrovsko do roku 1940 bolo vždy súčasťou Ukrajiny a Ruska • Prvé známky vydali na Silvestra 1993 • Neuznaný štát má k 30. júnu 2007 vydaných takmer 190 poštových známok a 19 hárčekov • Úprimný vzťah Pridnestrovcov k Rusku • Príklady poštových tarífov • 100 Sk = 33,08 rubľov PMR

Územie dnešného, nikým neuznaného štátu, Pridnestrovskej moldavskej republiky (slovo *Moldova*, *moldovský* – je v *moldovčine* a *rumunčine*; ak sa *uvádza Moldavsko*, *moldavsky* – je to v *ruštine*, *ukrajinčine* aj v *slovenčine*), historicky vždy patrilo Ukrajine alebo Rusku, pretože približne pred 350 rokmi, keď sa Ukrajina zjednotila s Ruskom, patrilo do Ruského impéria. Do roku 1940 bolo toto územie súčasťou Ukrajinskej sovietskej socialistickej republiky.

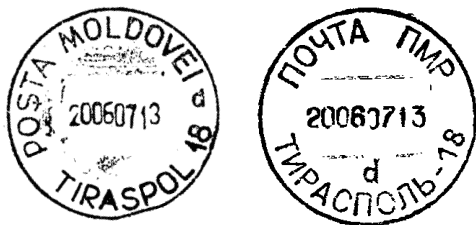
Vtedy na základe Paktu Molotov – Ribbentrop, teda dohodou ZSSR s Nemeckom, Moldavsko (Besarábia – vtedy Rumunsko) bolo pričlenené k ZSSR ako Moldavská sovietska socialistická republika, do ktorej bolo týmto paktom včlenených 9 besarabských krajov Moldavska a šesť ľavobrežných okresov okolo Dnestra (dovtedy boli súčasť Ukrajiny – Ukrajinskej SSR). K územiu terajšej republiky Moldovy nepričlenili teritória Južnej Besarábie a Severnej Bukoviny, ktoré boli pripojené k Ukrajine.

V júni 1990 Moldova deklaruje suverenitu a 27. augusta 1991 vyhlasuje nezávislosť. V roku 1990 na základe úvah a snažení istých skupín o integráciu Moldovy s Rumunskom, v juhovýchodných regiónoch republiky, medzi miestnym slovanským obyvateľstvom (tretina Ukrajincov, tretina Rusov a len tretina Moldavcov), silneli separatistické nálady a tie viedli k vyhláseniu Pridnestrovskej moldavskej republiky (PMR, v azbuke PMP) s hlavným mestom Tiraspoľ. (Toto územie nikdy, s výnimkou obdobia 1940 – 1990, Moldove nepatrilo,

ale bolo Ukrajinské alebo Ruské). A to vyprovokovalo pridnestrovský konflikt (1990 – 1992), ktorý vyvrcholil v marci 1992 pokusom o vrátenie kontroly nad mestom Dubosary a v júni 1992 tvrdými bojmi o mesto Bendery. Konflikt sa „spacifikoval“ vďaka zásahu jednotiek ruskej 14. armády, ktorá bola dislokovaná v Pridnestrovsku v lete 1992.

(Pre zaujímavosť, 14. armáde vtedy velil generál Lebed, jeden z budúcich kandidátov vo voľbách za prezidenta Ruskej federácie. Voľby vtedy vyhral B. Jelcin. Gen. Lebed neskôr zahynul pri havárii vrtuľníka v Krasnojarskom kraji, keď bol jeho gubernátorom.)

Môj pobyt v Moldove mi nedovolil navštíviť hlavné mesto Pridnestrovska, 80 kilometrov vzdialený Tiraspoľ, najmä preto, že tam vydávajú vlastné poštové známky. A tak mojím cieľom, s priateľom Vladimírom Babičom, niekdajším predsedom Zväzu filatelistov Moldavska, bolo v Tiraspole Ministerstvo informácií a telekomunikácií a jeho štátna správa, podnik „Pošta Pridnestrovia“. V kancelárii nás čakal generálny riaditeľ Jevgenij Ivanovič Kotenko. Jeho správa komplexne zabezpečuje všetko okolo pridnestrovských poštových známok. Podnik spravuje aj desať poštových úradov v Tiraspoli a podniky a úrady v mestách Bendery, Slobodztja, Grigoriopol, Dubosary, Rybnica a Kamjenka.

Pridnestrovské známky síce platia len v rámci Pridnestrovska, ale používajú sa preto, že vnútorná tarifa je nižšia ako v Moldove a svoju úlohu hrá aj lokálpatriotizmus. Ale keď treba poslať zásielku mimo republiky, teda aj do Moldovy alebo kamkoľvek do cudziny, musí byť vyplatená moldovskými znakmi. Dokonca pošta má aj dva druhy poštových pečiatok – jednu v rámci Pridnestrovska a druhú pre zásielky do Moldovy a do

zahraničia. Napríklad pečiatka pre zásielky do Pridnestrovska je v azbuke (tam je úradná a používaná reč ruština) a má text:

ПОЧТА ПМР ТИРАСПОЛЬ – 18 . 200607 13

Pečiatka do Moldovie a do zahraničia je v latinke:
POȘTA MOLDOVIE TIRASPOL 18 200607 13
(obr. na predchádzajúcej strane)

Prvá poštová známka PMR bola vydaná 31. decembra 1993. Vyšla v priehradkovom liste s 12 známkami a 3 kupónmi v modrej farbe, v náklade 365 tisíc listov a mala hodnotu 12 rublov. Na známke bol štátny znak, na kupónoch nápis – prvé poštové známky PMR. Na okrajoch listu bol nápis názvu republiky v moldavčine, ruštine, v ukrajinčine a na spodnom okraji rok – 1993.

Emisie pokračovali 12. februára 1994 dvoma sériami, prvou k XVII. Zimnej olympiáde v Lillehammer (štyri známky a hárček s námetmi zimných športov, tri

rovnakej hodnoty po 72 rublov a štvrtá a hárček mal nominálnu hodnotu 1 000 + 250 rublov. Druhá séria s rovnakým námetom prvého tlačového listu, ale v rôznych farbách s rôznymi hodnotami, a to po 20, 30, 60, 100 a 200 rublov. Na týchto rovnakých listoch je už rok vydania 1994.

Ďalšie dva hárčeky vyšli 12. apríla (50. výročie oslobodenia Pridnestrovska od okupantov) a 16. júla (195. výročie narodenia A. S. Puškina). Nasledovala séria piatich známok s hárčekom (27. augusta) s námetom Červená kniha – vzácné a ohrozené zvieratá a rastliny.

Rok 1995 priniesol už druhú sériu výplatných známok, tentokrát už nie s hodnotou známky, ale s písmenami „А“, „Б“ a „В“. Štandardné známky zobrazili mapu republiky so štátnym znakom (Б), mapu

republiky so štátnou zástavou (Б) a mapu republiky a jej polohu v Európe (Б). Deviateho mája známka pripomenula Deň víťazstva.

Zaujímavým počínom pošty bolo vydanie ku Dňu osláv ikony Božej matky. Známkou a malý list (8 známok) mali označenie „А“ + 50 rublov, čo v praxi označovalo úhradu príslušného poštovného + 50 rublov pre Fond milosrdenstva. Vyšli aj známky s nezvyčajným námetom História Pridnestrovska – epocha paleolitu (5 známok). V tomto vydaní okrem písmen „А“, „Б“ a „В“ (a, b, v) sa na dvoch známkach objavuje z azbucky aj dvakrát písmeno „Д“ (d).

Známky neuznanej republiky sa veľmi často venujú svojim výročiam a udalostiam. V roku 1997 napríklad tri známky s hárčekom pripomínali 205. výročie založenia ich hlavného mesta Tiraspolu. Tri známky a všetky tri aj v hárčeku oslávili najväčšie bohatstvo republiky, vinohradníctvo a spracovanie hrozna. V septembri 1997 bola na to príležitosť pri 100. výročí založenia vinárskych závodov «KVINT» v Tiraspole. Na známkach sú zobrazené nekonečné lány vinohradov, emblém oslavujúceho podniku a obrovské pivničné priestory so sudmi dozrievajúceho moku. V októbri 1998 si výročie založenia, už 590., pripomenulo druhé najväčšie pridnestrovské mesto Bendery. Dvesté výročie narodenia A. S. Puškina

bolo príležitosťou na vydanie dvoch rovnakých známok, ale v dvoch hodnotách s písmenami „A“ a „B“ (A a B).

Rok 2000 bol rokom 55. výročia víťazstva v druhej svetovej vojne, kde svoj podiel odovzdali aj Pridnestrovci. Deň víťazstva si pošta uctila háčekom s tromi známami: Hrdinovia Sovietskeho zväzu – naši rodáci. Bohatú emisnú činnosť priniesol 2. september jubilejného roku. Vyšli štyri známky, všetky v háčeku, k 10. výročiu nezávislosti PMR. Zobrazili štátny znak, štátnu zástavu, mapu regiónu a mapu Európy s Pridnestrovskom, v rôznych hodnotách.

V roku 2001 vyšlo 3. vydanie série výplatných známok s portrétom A. V. Suvorova. Týchto výplatných známok bolo vydaných neúmerne veľa. V tomto roku (2007) vydaný katalóg známok PMR registruje presne 65 „suvorovových“ známok. Vychádzali vo všetkých možných farbách, s pretačami a prítačami. Slúžili nielen pošte, ale napríklad pri menovej reforme (oddelenie meny PMR od moldavského lei) pôvodnú menu kolkovali „suvorovskými“ známami.

Po prestávke, akosi provizóriu, sa v roku 2005 emisná činnosť otvára 24. decembra, keď vychádzajú poštové známky k 10. výročiu prijatia Ústavy PNR. Vydaná bola jedna známka, ale v troch variantoch, a to všetko v malom liste po 6 známkach s tromi kupónmi. Variácie sú vytvorené mutáciami časti známky v ruštine, ukrajinčine a v moldavčine. Písmeno (hodnota) na známke je „D“ (D).

V roku 2006 vychádza háček na počesť umelca, maliara M. F. Larionova, k jeho 125. výročiu narodenia, pripomenul ho aj kalendár UNESCO. Druhé výročie, 120 rokov narodenia opäť maliara pripomína A. A. Fojnického známkou a háčekom so štyrmi jeho obrazmi.

Hoci známok s faunou zatiaľ nebolo veľa a flóra ani jedna, to čo vyšlo, zaujalo. Po už spomínanej Červenej knihe z roku 1994, sa v roku 1999 s faunou roztrhlo vrece. Bolo vydaných deväť známok a dva háččky s námetom Ryby a Chrobáky. Rýb na pošty a ná-

sledne do zásobníkov filatelistov vplávalo šesť, a pretože nevynikajú farebnosťou, aj na známkach dominuje zelenosivá farba. Všetky boli vydané v háččkoch so šiestimi známkami + háček so všetkými rybami v hodnotách A, B, Г, Г, Д, Е, (A, B, G, G, D, JE). Pestejšie boli tri chrobáky v rovnakých úpravách aj v háčeku s písmenami A, B, E, (A, B, JE).

Zaujímavým a milým vydaním pridnestrovskej pošty bola v roku 1998 emisia piatich poštových známok s námetom „Kresby detí Pridnestrovska“. Mnohofarebné známky, vydané v priehradkových listoch s pokreslenými okrajmi, nakreslili deti ako oni vidia svet.

Začiatkom roka 1999 vyšiel na známkach vo svete populárny námet – erby miest. Pridnestrovské znaky predstavili historický erb Bender, Grigoriopola, Tiraspolja, súčasný znak Bender a súčasný znak Tiraspolja, a to všetko spolu, aj s kupónom vyšlo aj v háčeku. Pošta v roku 1999 pripomenula aj Dni slovanskej kultúry a písomníctva. Znáмка s písmenom „A“ vyšla aj bez zúbkovania, v malom liste s 10 známkami s názvom akcie, republiky a rokom vydania. Tu si treba uvedomiť, že Moldovci patria k románskym národom a Pridnestrovci (66 %) k Slovanom.

V pravoslávnom Pridnestrovsku sú všetci pravoslávni, ale aj tam je istý rozdiel v tom, že hlava pravoslávnych Slovanov je patriarcha všetkých Rusov Alexej, so sídlom v Moskve a hlava pravoslávnych Moldavcov je patriarcha všetkých Rumunov (aj Moldavcov) Teoktisto

so sídlom v Bukurešti. Zaujímavé bolo aj vydanie rovnakej známky, ale s piatimi rozdielmi. Základom bola známka k zimným sviatkom. Na všetkých bol jeden návrh autora L. Kovčenkina – pohľad na Katedrálu narodenia Krista v Tiraspoli. Všetky známky sú svetlomodré alebo tmavomodré, všetky sú vydané v hárčekoch so šiestimi známkami, všetky hárčeky majú na okrajoch text (v ruštine alebo angličtine) K sviatkom Vianoc – pošta PMR 1999, alebo K Novému roku 2000 – pošta PMR 1999. Popri okrajoch je na každej známke (rusky alebo anglicky) nápis K sviatkom Vianoc alebo K Novému roku 2000. Náklad hárčekov bol 12 tisíc kusov.

Rozlíšenie hodnoty poštovného, platné od 1. 1. 2007 je takéto: „A“ – základná tarifa, lístok = 0,35; „E“ (B) – doporučené = 1,60; „B“ (V) list do 1000 g = 0,36; „D“ (D), doporučené do 500 g = 2,11; „E“ (JE), doporučené do 1000 g = 3,52, atď. Toto poštovné je aktuálne len v rámci republiky.

V PMR platí vlastná mena – pridnestrovský rubel (kopejka), ktorý je hodnotnejší ako moldovský lei. Na porovnanie uvádzam základné meny podľa kurzového lístku Pridnestrovskej republikovej banky, ktorý platil 22. júna 2007.

Jeden USD = 8,38 pridnestrovského rubľa; 1 EUR = 11,25; Veľká Británia 1 GBP = 16,69; Švajčiarsko 1 CHF = 6,76; Rusko 1 RUR = 0,32. Pre zaujímavosť, v lístku je aj slovenská koruna (môžete ju vymeniť), pričom 100 SKK = 33,08.

Vzťah k Rusku je v dnešných časoch prikladný a úprimný. Ak sa pozrieme do histórie, už aj spomenu-

tej i do nedalekej minulosti, Rusko bolo, a aj dnes je oporou a nádejou Pridnestrovcov. Vlani mali vážne problémy a Rusko materiálnou pomocou riešilo ich problémy. Asi nebude náhodou aj vydanie 19 poštových známok 25. marca tohto roka. Zámky – samolepky, s názvom „Poskytnutie Ruskom materiálnej pomoci Pridnestrovsku“ hovoria za nich. Zámky v hodnotách A, B, B, G, D, E, X, K, M, H (A, B, V, G, D, JR, Ž, K, M, N), mnohofarebné, zobrazujúce dakovné heslá transparentov, s ruskými zástavami, s dakovnými heslami a napríklad s transparentom Спасибо Москва (Ďakujeme Mos-
kva).

Dve známky a hárček pripomenuli už v roku 1997 aj 5. výročie tragédie Benderských obetí, ktoré som spomínal už v úvode tohto článku. Aj v tomto roku – 19. júna, vyšlo 8 známok v dvoch štvorblokoch so spomienkou na udalosti jari 1992. Tieto

dva štvorbloky ilustrujú udalosti spred 15 rokov a na jednej zo známok je zobrazený aj generál Lebed, veliteľ, ktorého armáda nastolila pokoj v PMR 19. júna 2007 boli známky vydané, 20. júna som ich v Tiraspoli dostal a aj oni mi v zásobníku budú pripomínať Pridnestrovskú moldavskú republiku.

Vladimír Priputen

ČO PÍŠU INÍ

■ FILATELIE (ČR) ■ 8/ 2007

Úvodný príspevok K. Bednářa pripomína storočnicu medzinárodných poštových odpovedných kupónov. O otvorení trhu poštových služieb v EÚ od roku 2011 informuje B. Janík. K. Mezera reaguje na príspevok o čs. predbežných ceninách. Z oblasti poštovej histórie je už 40. pokračovanie seriálu Malé zastavenia na ceste filatelie a čs. poštovej správy Fr. Beneša st., keď druhou časťou Štát a štátna správa si všima obdobie rokov 1918 – 1920. V znaleckej hliadke Fr. Beneš upozorňuje na časté falzifikáty známok na odlišných papieroch a na odstraňovanie pečiatok z ochoty zo známok. Príspevok J. Horáka spája tematickú filateliu s poštovou históriou a autor v ňom tretou, mnohými známkami bohato ilustrovanou časťou, približuje históriu povozov, kočiarov a dostavníkov. V. Zedník v príspevku Cesta za potomkami Vikingov, na pozadí histórie približuje známky škandinávskych zemí. P. Aksamit spomína vydanie známky s portrétom J. A. Komenského pred 50 rokmi, vytlačenu ocelotlačou z plochy (pričom je známe, že ocelotlač je tlač z hlčky). Autor mal pravdepodobne na mysli ocelotlač z plochých dosiek. V. Feldmann ôsmou časťou pokračuje v seriáli Názvy mesiacov filatelistickej a dokladuje august. A. Černý si tretou časťou (Ch – M) všima zaujímavé ženy, ktoré mali alebo majú vzťah k Československu alebo k Českej republike. V rubrike o odbornej literatúre je informácia o vydaní prvých dvoch dielov

katalógov Michel Europa 2007. Z tradičných rubriek sú v čísle informácie o novinkách Českej pošty, o nových pečiatkach, o nových známkach vo svete, inzercia a viac kratších zaujímavostí.

■ FILATELIE (ČR) ■ 9/ 2007

Desiatym zastavením nad Českými poštovními, obsahujúcimi aj zoznam poštovní Českej pošty, sa začína deviate číslo časopisu. Z oblasti poštovej histórie je 41. časť seriálu Malé zastavenia na ceste filatelie a čs. poštovej správy Fr. Beneša st., keď tretím pokračovaním podkapitoly Štát a štátna správa sa venuje obdobiu po roku 1921. J. Horák spája tematickú filateliu s poštovou históriou a štvrtou časťou (tiež bohato ilustrovanou) pokračuje v približovaní histórie povozov, kočiarov a dostavníkov. O odtlačkoch výplatného stroja v súvislosti s námetom železničná kolajová doprava pokračuje druhou časťou J. Rubišar. Gramatike vo filateli sa v príspevku Jednotné a množné číslo menových jednotiek na známkach v obsahom príspevku venuje V. Feldmann, ktorý zároveň deviatou časťou pokračuje v seriáli Názvy mesiacov filatelistickej a dokladuje september. Rozsiahla diskusia je venovaná personalizovaným známkam. V rubrike o odbornej literatúre je informácia o vydaní ďalších dvoch dielov katalógov Michel Europa 2007 a katalógu Nemecko 2007/2008. Pohľady konzultanta FIP na výstavu v St. Petersburgu prináša L. Brendl. Z tradičných rubriek sú v čísle informácie o novinkách Českej pošty, o nových známkach vo svete, inzercia a viac kratších príspevkov. Prílohu tvorí Mladý filatelista. (spracoval -pem-)

Je z čoho pripraviť exponát na tému Jánošík?

Medzi vystavovateľmi a porotcami prebieha pozvoľna a neoficiálna „diskusia“, čo je vhodné či nevhodné na jednorámové exponáty (JRE) a čo do otvorenej triedy (OT). Zjednodušene možno povedať, že pre JRE

treba zvoliť „úzku“ tému, na ktorú nie je dostatok filatelistického materiálu na pätrámový exponát. „Širšie“ pojedité témy sú vhodné na prezentáciu v OT, kde je možnosť využiť aj iné nefilatelistické materiály (NFM). Pokúsim sa načrtnúť materiálovú sondu k téme Jánošík pre JRE i pre OT.

Juraja Jánošíka (1688 Terchová – 1713 Liptovský Mikuláš) netreba zvlášť predstavovať. Preto len pár slov. Stal sa postupom času symbolom spravodlivého boja proti útlaku. Jánošíkova legenda prenikla do všetkých oblastí kultúrneho prejavu Slovákov. Stal sa súčasťou ľudovej aj profesionálnej kultúry hmotnej i duchovnej. Je obsahom literárnych i hudobných diel, dramatických diel rôznych žánrov, ľudových piesní aj ľudového umenia. Je v dielach výtvarníkov, maliarov, grafikov, sochárov i architektov. Možno nenájdeť odbor kultúrneho prejavu, kde by sa nevyskytla jánošíkova tradícia. Či už ide o drobné úžitkové alebo ozdobné predmety, ale aj o monumentálne diela.

Tento tému sa nevyhli ani poštové známky a platidlá (tento výpočet sa hodí hlavne pri zamýšľaní sa nad exponátom OT). Najskôr však „hľadajme“ filatelistický materiál. Na známkach ČSR do r. 1939 som v priamych súvislostiach nenašiel nič vhodné. Za určitých okolností

(podľa libreta), pri sledovaní miest jeho pohybu a pobytu, sú použiteľné známky s námetom miest (Strečno, Orava, Tatry, Levoča). Do úvahy ešte prichádzajú pečiatky a R-nálepky miesta narodenia a popravy. Potrebné lokality možno hľadať aj na celinách I. aj II. republiky či SŠ (Levoča, Tatry, Lubochňa, Orava, Strečno, Žilina, Likavka a Spiš). K jánošíkovej tradícii radíme aj valašku a široký kožený vybijaný opasok, ako symboly sily a odvahy Jánošíka. Tieto už na známkach a celinách Slovenska 1939 – 45 nájdeme. Netreba na tomto mieste špecifikovať konkrétne obrazové celiny či fotopohľadnice, lebo ich výber je závislý od libreta exponátu. A dostávame sa ku známkam II. Československa.

Prvýkrát je Jánošík vyobrazený na známke v roku 1963, Poč. 1296. Obraz od Martina Benku má text: Juraj Jánošík, bojovník za práva ľudu. Znáмка vyšla v emisii Kultúrne osobnosti a udalosti. V tom istom roku je na známke Poč. 1334 Juraj Jánošík ako podmalba na skle v rámci emisie České a slovenské ľudové umenie. V roku 1968 je na známke Poč. 1666 mesto Liptovský Mikuláš, kde Jánošíka popravili. Postava hájníka na známke Poč. 1874 s obrazom P. M. Bohúňa viac pripomína Jánošíka. V podobe tanečníka s valaškou na známke Poč. 1932 ťažko hľadať niekoho iného ako Jánošíka, i keď sa priamo neuvádza.

V emisii Slovenská keramika v roku 1978 je na známke Poč. 2351 figurka Jánošíka na koni od J. Franka a na známke Poč. 2354 tan-

ská národná banka dala do obehu 500 Ks bankovku. Jej autor Aurel Kajlich na pravej strane averzu do elipsy umiestnil veľmi vydarené poprsie Jura Jánošíka. Kratšie poprsie nášho hrdinu je na čl. minci 2 Kčs, Nov. 42 razenej z CuNi v rokoch 1947 a 1948 (jej vyobrazenie je zhodo okolností v Malej škole numizmatiky).

cujúci Jánošík od Ferdiša Kostku. Folklorne slávnosti vo Východnej sú tiež poznamenané fenoménom Jánošík. Stačí si pozrieť oblečenie a „výzbroj“ mnohých účinkujúcich (pozri Pof. 2328 z r. 1978). Tým je známková tvorba čl. pošty vyčerpaná. Možno ešte hľadať pečiatky a prítláče na FDC a určite aj príležitostné pečiatky. Jednou z nich je príležitostná pečiatka z roku 1988 s domicilom Terchová, 300. výročie narodenia Juraja Jánošíka. Pravdepodobne sa vyskytujú aj OVS či propagačné pečiatky s touto tematikou. Slovenská pošta po osamostatnení v r. 1993 tiež čo-to vydala na túto tému.

Známkou s kupónom v hárčeku z roku 1996, č. 91 k 60. výročiu nakrútenia filmu Jánošík (1936) s Palom Bieľikom v hlavnej úlohe. Opäť festival Východná, známka v hárčeku č. 119 s atribútni valašky a opasku. Krajina z Terchovej od Martina Benku, č. 164 približuje Jánošíkovu rodnú obec. K uvedeným známkam sú aj prítláče a pečiatky na FDC a väčšinou aj prezentačné príležitostné prítláče a hlavne pečiatky.

Ku stému výročiu narodenia Jaroslava Siakela, autora prvého filmu o Jánošíkovi v roku 1921, je prítláč na PL Devín a príležitostná pečiatka, v ktorej je Jánošíkova postava a vročenie s domicilom Vrútky 30. 11. 1996. V závere tejto časti, ktorá sa týka JRE, poznamenávam, že filatelistický materiál je vhodnejší k libretu s jánošíkovskými tradíciami, ako k libretu o osobe a živote Jánošíkovom.

Pri tvorbe exponátu OT sa otvára pre zberateľa a potencionálneho vystavovateľa široká škála materiálu. Začnem peniazmi, vlastne platidlami, aby nedošlo k omylu, že pôjde o nákupné ceny. V roku 1941 Sloven-

K 300. výročiu narodenia J. Jánošíka ŠBČS emitovala 100 Kčs striebornú mincu (Nov. 172) s jeho postavou a s vročením 1688 – 1988. Známe sú tiež viaceré repliky a žetóny Kremnickej mincovne ako „Jánošíkov dukát pre šťastie“.

Námety s jánošíkovskou legendou nájdeme na viacerých pohľadniciach (obr.), zápalkových nálepkách, kalendárikoch, TK (obr.) samolepkách hotelov, bulletinov a programoch súborov, divadiel, kín a pod.

Asi nie je účelné a ani možné podrobne ďalej rozo-

berať možnosti NFM, lebo jeho nadmerné množstvo sa nedá využiť. Pri súčasnom množstve FM, ktorého je trochu viac ako na JRE, možno exponát OT spracovať na dva maximálne tri výstavné rámy (32 alebo 48 listov), aby množstvo FM nebolo menej ako 51 %. Aj pre mladých filatelistov môže byť téma Jánošík príťažlivá, a to nielen po filatelickej stránke. Jánošík bol po stáročia hrdinom (dúfam, že ešte aj je?), ktorého obdivovali deti a mládež a ktorého poznali prostredníctvom mnohých rozprávok i filmov.

A. Urminský

Predstavujeme ďalšie zberateľské odbory (9)

Žuvačkové obaly

Traduje sa, že žuvačka prišla k nám až s americkou armádou v roku 1945. Alebo si to ešte aj dnes mnoho ľudí myslí. Skutočnosť je však iná...

V roku 1910 začal žuvačku vyrábať Adolf Glaser z Prahy v továrni vo Velime pod názvom RICY s príchutami Nektar a Rose (obr. 1). Vyrábala sa len 2 roky.

①

V medzivojnovom období vyrábali žuvačky ešte firmy Orion Praha a J. Bělohuby z Hluboké nad Vltavou – žuvačka HANKA (obr. 2). Firma Orion bola známa

②

žuvačkami FINISH z roku 1935. Reklamný plagát (obr. 3) navrhol Zdeněk Rykr, ktorý je tiež autorom známej značky Orion. V tomto období sa dovážali a predávali ešte žuvačky CHICLETS-ADAMS od americkej firmy American Chiclets Co. Reklamný slogan znel: Pravá a pôvodní americká žvýkáci guma - Všude lze dostat! Počas vojny sa cukrovinky nevyrábali.

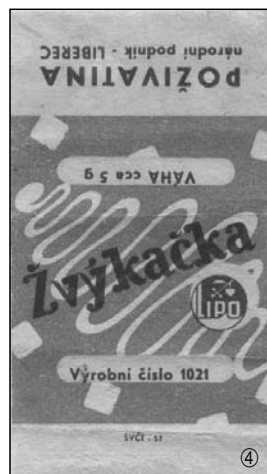
③

V rokoch po 2. svetovej vojne komunisti u nás zakázali vyrábať žuvačku údajne z hygienických dôvodov. Nakoniec však v roku 1956 ministerstvo zdravotníctva výrobu povolilo, aby sa zabránilo nelegálnemu obchodu s týmto výrobkom.

V r. 1956 sa výroba žuvačiek začala v závode Poživatina v Liberci (obr. 4) a na Slovensku v závode Stollwerck (Figaro) v Bratislave (obr. 5). Sortiment bol však veľmi obmedzený.

V tom čase žuvačkové obaly a obrázky zbieralo niekoľko zberateľov, ktorí o sebe ani nevedeli.

Zberateľský boom prišiel až v druhej polovici šesťdesiatych rokov. Začali sa dovážať okrem iných holandské žuvačky Maple Leaf – Donald, ktoré mali veľmi prí-

④

ťažlivé obrázky. Tiež žuvačky, do ktorých sa vkladali kartičky s populárnymi speváckmi a mnoho iných.

Množstvo druhov bolo na naše pomery naozaj veľké. Predávali sa tiež v Tuzexe. Obaly a obrázky začali zbierať deti. Nebola možno v republike jediná školská trieda, kde by sa obrázky a obaly nezberali a nevymieňali.

Z tejto zberateľskej liahne vyšli desiatky zberateľov, ktorí sa tomuto odboru venovali viac a vytvorili pozoruhodné zberateľské kolekcie a vlastne zbierajú dodnes...

Na počet obyvateľov sme mali, a možno ešte stále máme, najviac zberateľov na svete. Je to i zásluhou Klubu sběratelů kuriozit (KSK) založeného v roku 1965. Tam sa zberatelia začali združovať, odovzdávali si skúsenosti a vymieňali duplikáty. V KSK sú zberatelia z Čiech, Moravy a zo Slovenska. V sekcii zberateľov žuvačkových obalov sú členovia i z Ruska a Kanady.

Ďalšie oživenie zbierania žuvačkových obalov nastalo po roku 1989, keď si zberatelia mohli rozšíriť svoje zbierky o veľký počet kusov. Zberatelia sa viac špecializujú na jednotlivé druhy, najmä plátkové. Je to tým, že zbieranie všetkých druhov z celého sveta je veľmi náročné na čas, financie i miesto. Paradoxom pritom je, že plátkových obalov sa vyrába stále menej. V Európe, Austrálii, USA, Kanade či Južnej Amerike sa prakticky už nevyskytujú, i keď sa sem-tam niečo objaví. A tak zberatelia skvalitňujú svoje zbierky predovšetkým dopĺňovaním starých, krásnych a málo dostupných kusov (obr. na obálke). Je pritom zaujímavosťou, že dnes všeobecne rozšírený čiarový kód prvýkrát na svete použili v USA pred 40 rokmi práve na obale žuvačiek.

Najväčší producenti plátkových obalov sú tradične Japonsko, ďalej Južná Kórea, Sýria, Čína, Izrael a vlastne celá Ázia. Potešujúca je výroba japonskej firmy Lotte. Má pobočky v Indonézii, Vietname, Číne, Južnej Kórei a na Filipínach, s pomerne veľkou produkciou a rýchlou obmenou. Pre nás je však problém veľká vzdialenosť a tým i zložitejšia dosažiteľnosť.

V Číne nastal boom žuvačkových firiem. Vzniklo ich niekoľko desiatok, zložitejšie je však obaly získať. Niektoré firmy pôsobia na trhu len regionálne.

V neplátkových obaloch je dnes, a už niekoľko rokov spolu s Tureckom, najviac obalov z Ruska. Na území bývalého ZSSR, kde bol veľký hlad po žuvačkách

a dlhé desaťročia tam boli len sporadicky, vzniklo veľa nových fabriek, ktoré ich chrlia vo veľkom štýle a s rýchlosťou obmenou.

Najväčšie zbierky žuvačkových obalov na svete sú asi v Čechách, i keď samozrejme sú výnimky a pán Nosál z Ruska je príkladom. V jeho zbierke je asi 54 tisíc kusov.

V USA sa obaly zbierajú najmä tematicky, ako baseball, hokej či Star wars atď. Tito zberatelia zbierajú všetko, čo sa ich odboru týka, a nie sú zameraní len na žuvačkové obaly. Zberatelia žuvačkových obalov zbierajú však väčšinou len americkú produkciu a pritom plné balenia. Celý svet zbierajú len asi dvaja, o ktorých má KSK informácie.

Zberateľstvom žuvačkových obalov sa u nás zaoberá niekoľko desiatok zberateľov a niekoľko stoviek doteraz nevyhranených záujemcov o tento obor. Zbierajú sa obaly, celé balenia, škatuľky, vložené obrázky, kartičky a všetko, čo so žuvačkami súvisí. Najväčš záujem je o tradičné, plátkové obaly. Sú na nich od tradičných príchuťí, reklamy, zvieratá, kvetiny, bankovky, vlajky, futbalisti a ďalšie námety.

Najväčšia známa zbierka presiahla 100 000 kusov obalov a obsahuje celý rad unikátov – zo sveta i obaly zo žuvačiek vyrábaných u nás. Na obaloch a vkladných obrázkoch je široká škála motívov od komiksov, až po športové kartičky z baseballu, futbalu

alebo hokeja, ktoré sa vydávali najmä v Amerike a z ktorých sa stala kultová záležitosť. Niektoré v cenovom vyjadrení dosahujú astronomické čiastky...

Veľkosť zbierky nemusí mať vždy povodaciu hodnotu. Nie je vlastne spracovaný systém, čo sa má do zbierky započítať a čo nie. Sú zberatelia, ktorí do počtu kusov zbierky započítavajú rozdiely čísiel šarže a výrobných kódov, napríklad firmy Wrigley's, a zberatelia, ktorí tieto rozlíšenia nezberajú. Tak je to ale celkom správne, pretože zbierame pre svoju radosť, a nie pre čísla.

KSK v súčasnosti nemá dostatočné kontakty na slovenských zberateľov žuvačkových obalov a obrázkov. Záujemcovia o nadviazanie kontaktov s českými zberateľmi a o výmenu, môžu sa obrátiť na autora príspevku a garanta skupiny zberateľov KSK.

(spracoval -pem-)

Vladislav Kuchta, Lucemburská 24, 130 00 Praha 3
v.kuchta@seznam.cz, kontakt na KSK
<http://www.sberatel-ksk.cz>

SÚŤAŽ O KVET ZBERATEĽA

10

Vážení čitatelia,

aj pri vyhodnocovaní augustového kola našej súťaže sme v redakcii zobrali na vedomie, že prázdninové a dovolenkové obdobie ovplyvňuje počet odpovedí, pretože mnohí pravidelní súťažiaci pravdepodobne nemali možnosť poslať písomné alebo elektronické odpovede. Avšak túto skutočnosť vyvážil počet oznamov o pripravovaných poprázdninových zberateľských aktivitách, ktorých počet potešiteľne rastie. Za všetky vaše prázdninové a dovolenkové hlasy a pozdravy úprimne ďakujeme.

Vo vyhodnocovanom kole sa na čelo prebojovala opäť numizmatika ďalším, už dvadsiatym, pokračovaním Malej školy. Druhé miesto patrí známkovej tvorbe – príspevku o Zd. Sklenáňovi. Tretie miesto získala tiež numizmatika – o razbe mincí v novoveku. Ďalší príspevok seriálu o operonoch ako spoločníkoch človeka získal štvrté miesto a posledný ohlas na príspevok o obrázkoch na poštových lístkoch zabodoval na piatom mieste.

Počet vašich odpovedí vo vyhodnocovanom kole prekročil štyridsiatku (44) a za všetky ďakujeme.

Hlasy vo vyhodnocovanom kole boli rozdelené rovnomernejšie, a to tak, že príspevky na prvých šiestich miestach získali vyše 70 % všetkých vašich hlasov. Bodovalo spolu 14 príspevkov (v predchádzajúcom kole 13). Na prvú otázku správne odpovedalo 43 a na druhú otázku 42 súťažiacich.

■ Vyhodnotenie 8. súťažného kola:

1. otázka – fragment z druhej strany obálky, okrem jedného, správne identifikovali všetci súťažiaci – vyobrazený bol detail známky 1 Kčs (Pof. 1912) z emisie Bielná ilustrácii pre deti z r. 1971.

2. otázka – správna odpoveď na otázku „ktorá slovenská známka s rovnakým námetom bola vydaná naposledy“ a ako často sa vydávajú známky s týmto námetom mala byť: známka č. 402 – BIB (vydaná 27. 6. 2007), známky sa doteraz vydávali každý druhý rok,

Na 3. otázku - (ktorý článok sa v augustovom čísle Zberateľa najviac páčil), vaše hlasy (28) udelili prvé miesto **E. Minarovičovej** za dvadsiatu časť **Malej školy numizmatiky**. Na druhej priečke za 23 hlasov je **R. Fischer** za príspevok **Zdeněk Sklenář a poštovní známka. Ján Hunka** za **Techniku razby mincí v novoveku** dostal 21 hlasov a tým získal tretie miesto. Štvrté miesto so 16 hlasmi obsadil **J. Solava** za ďalšiu časť seriálu o **Operonoch, spoločníkoch človeka – Drozd čierny**.

Piatu priečku za 13 hlasov získal **R. Ovšonka** za ohlas na príspevok **Poznáte obrázky z poštových lístkov?** Šieste miesto (po 9 hlasov) patrí dvom autorom a ich príspevkom - **Danko Nirka: Pri spoločných vydaniach vzdialenosť nerozhoduje** a **J. Korený: Slováci v strážnej misii OSN UNGCI v Iraku**. **J. Hanibal** sa za príspevok o **Autogramoch** v seriáli **Predstavujeme ďalšie zberateľské odbohy** so 7 hlasmi umiestnil na siedmom mieste.

Ďalšie hlasy (1 až 3) súťažiaci priznali ešte ďalším piatim príspevkom.

Výhercami ôsmeho kola VI. ročníka súťaže sú **Štefan Burčo z Rožňavy** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 250 Sk) a **Dalma Gyepesová, Bratislava** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 150 Sk). Srdečne blahoželáme!

■ 10. – októbrové KOLO SÚŤAŽE

Do 10. kola 6. ročníka našej súťaže sme pripravili tieto otázky:

1. otázka znie: Z ktorej československej známky je fragment vyobrazený na druhej strane obálky, z akej emisie a v ktorom roku bola známka vydaná?

2. otázka znie: Ktoré slovenská známka s rovnakou osobnosťou bola vydaná v tomto roku a pri akej príležitosti?

3. otázka znie: Napíšte troch autorov a názvy ich článkov, ktoré sa vám v októbrom čísle časopisu Zberateľ najviac páčili.

Vaše odpovede s poznámkou „Súťaž“ očakávame do **31. októbra 2007**. Za účasť v súťaži ďakujeme a tešíme sa na vaše odpovede, pripomienky a názory.

Redakcia

Anketa ANTIZNÁMKA 2006

V šiestom čísle nášho časopisu sme spoločne so Slovenskou poštou, a. s. – POFIS vyhlásili anketu o najmenej vydanú známku roka 2006, ktorú sme uzatvorili 31. augusta 2007.

Počas celého priebehu ankety sme dostávali vaše hlasy a k nim rôzne názory a postrehy. Zároveň viacerí čitatelia viedli zaujímavú diskusiu na stránke www.pofis.sk.

Výsledky ankety sme predpokladali uverejniť už v tomto čísle. Avšak do uzávierky sa nám všetky vaše hodnotenia a názory nepodarilo v celom rozsahu spracovať. Účastníkov ankety však už teraz môžeme potešiť, pretože jej vyhlasovateľ okrem prislúbených cien venuje každému filatelistickú pozornosť.

FIRMA ZBERATEL®

stále vykupuje

**HODNOTNÉ ZBIERKY I JEDNOTLIVÉ
ZNÁMKY, MINCE A POHLADNICE**

Poradenská služba - Zásielková služba
Diskrétnosť zaručená - Platba v hotovosti

Predajňa:

Račianske múto 1/D, 831 02 Bratislava,

☎ 02 44 250 149, 0911 250 149

e-mail: zberatel@chello.sk

Otvorené pondelok až piatok
od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ hod.

ALBUM ZIKA

**NEHLADAJTE MA DOMA,
NÁJDETE MA NA INTERNETE**

www.albumik.sk

MZIKA@HOTMAIL.COM

TEL/FAX.: 02 / 4342 9386

www.zberatel.com

Návštívte internetové stránky firmy

ZBERATEL®

Kliknutím na titulykú úvodnej stránky sa
dozviete ďalšie informácie z jednotlivých
oblastí zberateľstva a o aktuálnych ponukách
firmy Zberateľ®

FILATELIA ALBUM

predávame a vykupujeme

**ZBIERKY ZNÁMOK, MINCÍ,
STARÝCH POHLADNÍC,
CELISTVOSTÍ
A OSTATNÝ FILATELISTICKÝ
MATERIÁL**

FILATELIA ALBUM

Lazaretská 11

811 08 BRATISLAVA

telefón / fax: + 421 - 2 - 5296 7411

www.matchboxmuzeum.sk; www.filatelia-album.sk

Ervín SMAŽÁK

Lotyšská 16, 821 06 Bratislava

tel.: 02/45246 518, 0903 256 518

Propagácia športových podujatí na poštových materiáloch
(prílače, príležitostné poštové ☺ a strojové príležitostné ☺)

Sprostredkovateľská činnosť vo filatelii. Zásielková
služba (novinky SR, ČR).

Ponúkam známky, FDC, celistvosti, katalógy a ostatné poš-
tové materiály na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Vykupujem kvalitný poštový materiál na tému Olympij-
ské hry a šport (celý svet).

Prijímam do komisionálneho predaja poštový materiál
na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Členovia SSOŠF pri Slovenskom olympijskom výbore
majú **10% zľavu** na materiály firmy ERVO.

Firma Katalóg Filatelia - Numizmatika

Námestie SNP č. 37, 960 01 Zvolen ☎ 045 / 5320 250-51,
0907 818 772, e-mail: caniga.triangel@stonline.sk
Po – Pia: 10.00 – 18.00 hod.

Vykupujeme a predávame

**známky, mince, bankovky,
staré pohľadnice a vyznamenania**

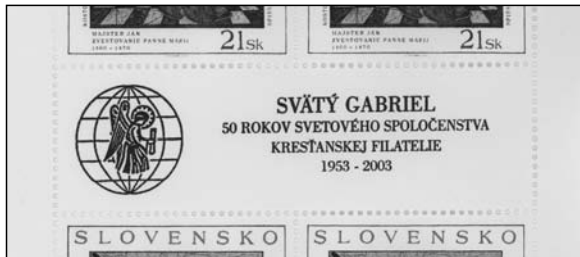
Zároveň poskytujeme bezplatne poradenskú službu
a ohodnocovanie materiálu.

Pre členov Klubu Filatelie a abonentom časopisu
Zberateľ poskytujeme 5% zľavu

Výrobné chyby na kupóne PL známky č. 315 „Majster Ján: Zvestovanie panne Márii“

Znáмка č. 315 „Majster Ján: Zvestovanie panne Márii“ nominálnej hodnoty 21 Sk bola vydaná 28. 11. 2003 v emisnom rade „Umenie“. Známkou graficky upravil a vyryl František Horniak a technikou ocelotlač z plochých dosiek ju v náklade 160 000 kusov (40 000 PL) vytlačila Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s.

Priehradkové listy obsahujú 4 známky a jeden kupón medzi dvoma dvojicami známok, na ktorom je v čiernej farbe vytlačené logo

Mierne šikmá tlač prítláče na kupóne

klady vzniku výrobných chýb následkom opotrebovania kníhtlačovej dosky.

Prezretím viacerých PL sa tieto predpoklady potvrdili, pretože doteraz sú známe hrubšia a tenšia tlač (zapríčinená rozdielnym množstvom tlačovej farby prípadne opotrebovaním tlačovej dosky) a rôzne posuny prítláče. Vyskytuje sa mierne šikmá tlač a výrazné posuny vo vodorovnom aj zvislom smere. Nemožno však vylúčiť nájdenie aj ďalších odlišností.

Posun prítláče na kupóne vpravo

a nápis spoločnosti kresťanskej filatelie, ktorá v roku 2003 oslavovala 50. výročie založenia.

Tlač na kupóne je však vyhotovená inou tlačovou technikou - kníhtlačou, aj keď čierna farba je použitá aj v ocelotlačí na známke. Táto skutočnosť ukazuje na pravdepodobne dodatočné rozhodnutie o pridaní nápisu na kupón, pretože pri súčasnom rozhodnutí by mohol byť aj nápis vyrytý a vytlačený súčasne so známkami.

Menej výrazná (slabá) tlač prítláče na kupóne

Posun prítláče na kupóne vľavo

M. Gerec

Oznam

Stretnutie Spoločenstva sv. Gabriel sa uskutoční v sobotu 20. októbra 2007 v Nitrianskom Pravne na Obecnom úrade od 9.00 do 13.00 hod. Víťaní budú všetci záujemcovia o kresťanskú filateliu

Pozvánka na 6. slovensko-poľskú filatelistickú výstavu BRATISLAVA 2007

Tradicia bilaterálnych slovensko-poľských filatelistických výstav, založená zmluvou medzi ZSF a PZF a prakticky realizovaná od roku 1997, pokračuje už v poradí šiestou výstavou. Po ôsmich rokoch sa jej hosťiteľom opäť stáva Bratislava, pričom organizačné zabezpečenie si vzalo na svoje plecia miestne ZKF.

Po excelentnej spolupráci na výstave v roku 1999 organizátori aj tentoraz oslovili Poľskú inštitúciu v Bratislave, ktorý výstave ochotne poskytol vynovené priestory v centre mesta (nám. SNP 27). Keďže termín konania výstavy už hlasito klope na dvere, rád by som zberateľskú verejnosť a ďalších záujemcov informoval, čo môžu od pripravovanej výstavy očakávať.

Pokiaľ ide o výstavné exponáty, bolo snahou organizačného výboru prezentovať rozmanitosť filatelistickej zberateľskej záľuby tak na poľskej, ako aj slovenskej strane dnes už len pomyselných hraníc. V triade poštovej histórie isto zaujmú exponáty J. Adamczyka o poštovej histórii Krakova do roku 1920, J. Maziaka o poštách v čenstochovskom regióne 1815 – 1960, S. Wryka o korešpondencii Poľiakov z nemeckých koncentračných táborov i M. Zbierskeho o poštových tarifikách v Poľsku v rokoch 1924 – 1939.

Slovenskí poštahistorici sa predstavujú Vývojom poštovníctva v Gemerskej stolici (J. Pálka), Poštovníctvom na Spiši do roku 1920 (F. Divok) a ďalšími exponátmi. Celinári si iste „pochutia“ na Islandských celinách 1879 – 1944 L. Malendowicza, celinách so známku TGM J. Sobiharda, či Uhorskou lístku vydania 1882 J. Mája. Aerofilateliu bude reprezentovať L. Fekete so svojim letectvom Rakúsko-Uhorska v období I. sv. vojny so zaujímavou leteckou poštou z pevnosti Przemysl.

Truchu väčšia „tlačienica“ bude v najpočetnejšej námetovej triede, kde sa o priazeň poroty okrem iných budú uchádzať Z. Kaluža (Vysoké Tatry), R. Kubczyk (Esperanto) R. Prange (Basketbal) a slovenská reprezentácia I. Banás (Jazdecký a dostihový šport, I. Lužák (Fenomén literatúry), J. Maniaček (M. R. Štefánik), E. Smažák (Hádzaná), F. Sopko (Hry z Olympie), I. Trančík (Ženy v športe) a ďalší.

Na výstave ďalej zhlíadneme 8 mládežníckych exponátov, jeden teritoriálny, jeden v triade maximafilatelia a dva jednoramové. Oficiálnymi exponátmi sa predstaví Slovenská pošta, Múzeum pošty vo Wroclawi a ZSF. Veríme, že každý si tu nájde tú svoju „parketu“ a prehľadka výstavy bude inšpiratívna pre ďalšiu zberateľskú (a možno aj vystavovateľskú) činnosť.

Pri voľbe „leitmotívu“ výstavy organizátori načreli trochu hlbšie do histórie a zvolili myšlienku „Filatelia kráča Jantárovou cestou“. Naším úmyslom bolo poukázať na prvopočiátky vzájomných vzťahov medzi obyvateľmi území Slovenska a Poľska. Tomu zodpovedá aj námet na príležitostnom poštovom lístku – jantárový náhrdelník z rímskej Gerulaty (dnes na území bratislavských

Rusoviec) zo zbierok Archeologického múzea SNM. Podobný námet bude mať aj príležitostná pečiatka, ktorá bude k dispozícii na výstavnej priehradke Slovenskej pošty v deň otvorenia výstavy - sobotu 20. 10. 2007. V sobotu 27.10. sa bude používať druhá pečiatka s dosiaľ na Slovensku vari nepoužitým motívom, ktorý symbolizuje Slovensko i Poľsko, ich pôsobenie v Európskej únii a na svoje si pritom prídu aj vyznávači slovenského ľudového umenia.

Výstavný katalóg bude obsahovať okrem „povinných“ informácií o výstave aj niekoľko odborných článkov. Ivan Lužák v obsiahlej štúdií pojednáva o Jantárovej ceste, ktorá by mohla byť inšpiráciou aj pre libreto (nielen jednoramového) námetového exponátu, V. Jankovič píše o Pretekoch mieru PBW na Slovensku a A. Tekel sa zaoberá problematikou formovania hraníc medzi Poľskom a Československom v rokoch 1918 – 1920.

Výstava bude otvorená od 20. 10. 2007 denne od 9,00 do 18,00 hod. (v nedeľu 28. 10. len do 14,00 h.). Návštevníci budú mať možnosť zakúpiť si aj automatové známky z automatu, ktorý bude nainštalovaný vo výstavných priestoroch.

Organizačný výbor sa teší na vašu návštevu.

Ing. Miroslav Bachratý
predseda organizačného výboru

Sto rokov tenisu v Leviciach

Aktívny klub filatelistov 52-22 v Leviciach v spolupráci s MsKS, tenisovým klubom Ratufa a ďalšími spoločenskými organizáciami, pri príležitosti 100. výročia

tenisu v Leviciach usporiada v dňoch 12. až 19. októbra 2007 propagačnú výstavu. Otvorenie výstavy bude 12. 10. 2007 o 16.00 hod. v kultúrnom dome Junior.

Prípravená bude príležitostná poštová pečiatka, priláča na obálke a poštovom lístku. V rámci výstavy sa 14. októbra 2007 bude konať celoslovenská burza. **N. Feiner**

Slovenská numizmatika 18. Vydal Archeologický ústav SAV Spoločnosť Antona Točíka na zverejňovanie výsledkov archeologického a numizmatického výskumu a Národný numizmatický komitét SR, Nitra 2007. Zostavovateľ PhDr. J. Hunka, CSc., 310 s.

Už od roku 1970 sa pravidelne dostáva do rúk priaznivcov numizmatiky - odborníkom i zberateľom - časopis **Slovenská numizmatika**. Tento 18. ročník je venovaný vedeckej pracovníčke Archeologického ústavu SAV v Nitre, PhDr. Eve Kolníkovej, DrSc., známej

odborníčke na keltskú numizmatiku na Slovensku, pri príležitosti jej životného jubilea. Práve jej je venované úvodné slovo K. Pietu, ktorému predchádza Tabula gratulatoria. Úvodný príhovor dopĺňa podrobné Kalendárium jubilančiny.

Časopis Slovenská numizmatika je rozdelený na tri časti. V prvej časti sú usporiadané jednotlivé štúdiá chronologicky podľa období na laténske obdobie, rímske obdobie, stredovek a novovek. Druhá časť časopisu je venovaná nálezom mincí a tretia časť oboznamuje s bibliografiou slovenskej numizmatiky.

Úctu a obdiv jubilančine zložili svojimi príspevkami viacerí zahraniční bádatelia z Rumunska (Virgil Mihailescu-Birliba, Constantin Preda), Chorvátska

(Ivan Mirnik), Slovinska (Peter Kos), Poľska (Stanislav Suchođolski) a Maďarska (Melinda Torbágyi, Borys Paszkiewicz). Z našich autorov prezentovali v časopise svoje štúdiá Gertrúda Březinová, Jozef Bujna, Lucia Benediková, Ján Beljak, Kristián Elschek, Vladimír Varsík, Jaroslava Schmidtová, Daniel Kianička.

Všetky štúdiá sú v nemeckom alebo anglickom jazyku a každá je doplnená slovenským súhrnom. Témy jednotlivých autorov sú veľmi zaujímavé a prínosné, preto pokladám za potrebné aspoň v stručnosti sa o nich zmieniť.

Laténskemu obdobiu sa venovalo vo svojich príspevkoch sedem bádateľov:

V. Mihailescu-Birliba sa vo svojej štúdií zaoberá peňažnou ekonomikou predrímскеj Dácie pod názvom Obchod bez peňazí a peniaze bez obchodu v predrímскеj Dácii. G. Březinová sa v príspevku Doklad mincov-

níctva z laténskeho sídliska v Nitre, Šindolke? venuje predmetu (zlomku okraja nádoby), ktorý mohol súvisieť s mincovníctvom. Zlatý torques z Hrkoviec pri Šahách je predmetom príspevku J. Bujnu. P. Kos približuje začiatky mincovníctva keltských kmeňov v juhovýchodných Alpách. Príspevok L. Benedikovej sa zaoberá halštatskými a laténskými sídliskami na severnom Slovensku. O mincovníctve východných Keltoz a Gétó-Dákov sa vo svojom článku zamýšľa M. Torbágyi.

Rímske obdobie prezentovali nasledujúci autori:

Problematike výskytu rímskych mincí na Pohroní a Poipľi sa venuje J. Beljak. K. Elschek sa vo svojom príspevku venuje rímskym minciam a dokladom ich

sekundárneho využitia. Chorvátsky bádateľ I. Mirnik sa zaoberá nálezmi mincí z dalmátskeho Bribiru (Varvaria). Autormi zaujímavého príspevku o objave germánskej nádoby v rímskej Gerulate sú V. Varsík a J. Schmidtová.

Štúdiá so stredovekou tematikou sú prezentované dvoma poľskými bádateľmi.

Príspevok Vzťahy medzi legendou a obrazom na minciach strednej, severnej a východnej Európy v 10. a 11. storočí je prácou významného poľského bádateľa S. Suchođolského. Ďalší bádateľ B. Paskiewicz sa venuje trom poľským zvláštnym brakteátom z 12. – 13. storočia.

Obdobie novoveku uzatvára svojim príspevkom s titulom „Rytec kremnickej mincovne

Maximilián Kónig von Paumbshausen (1728 – 1782)“ D. Kianička.

V rubrike **Nálezy** je zahrnutých 23 nálezov objavených na území Slovenska predovšetkým v rokoch 2002 až 2007 a tiež niekoľko starších nálezov, ktoré neboli dosiaľ publikované. Nálezy sú usporiadané chronologicky od keltských mincí až po nálezové súbory novovekých mincí.

E. Minarovičová: Ojedinelé nálezy keltských a rímskych mincí v katastri Smoleníc, okres Trnava v rokoch 2002 – 2003; E. Minarovičová: Nálezy rímskych mincí a rímskej spony v Bratislave-Devínskej Kobyle; M. Soják: Objav rímskej mince z lokality Ražňany; M. Soják: Roztratený poklad neskororímskych mincí zo Spišskej Teplice; M. Budaj – R. Čambal: Byzantská minca z 10. storočia zo Sládkovičova; G. Nevizánsky – J. Hunka: Talianske mince zo staromaďarského jazdec-

kého pohrebiska v Leviciach-Géni; M. Soják: Mince z archeologického výskumu v Žehre; J. Hunka – M. Budaj: Dve nové uhorské denáre z 13. a 14. storočia; M. Soják: Ojedinelý nálež groša Karola Róberta zo Spišských Vlachov; J. Hunka: Nový poklad neskorostredovekých mincí z Nitry; A. Fiala: Nález mince v Moravskom Svätom Jáne; M. Budaj: Časť nálezu zo 17. storočia z Prietrže, okres Senica; J. Cesnek – J. Hunka: Ďalší poklad mincí z Drahoviec pri Piešťanoch; E. Minarovičová: Nález sliezskej mince zo 17. storočia v Bratislave-Lamači; J. Hunka: Nález mincí z konca 17. storočia z Veľčíc; M. Budaj: Nález mincí zo 17. storočia zo Zbojnického vrchu; M. Furman – M. Soják – J. Hunka: Poklad mincí z Hýb, okr. Liptovský Mikuláš; M. Budaj: Nález mincí zo začiatku 18. storočia zo Zemianskeho Podhradia – Martákovskej skaly; M. Soják: Nálezy mincí z prostredia jaskýň; M. Soják: Náhodné (?) nálezy mincí zo

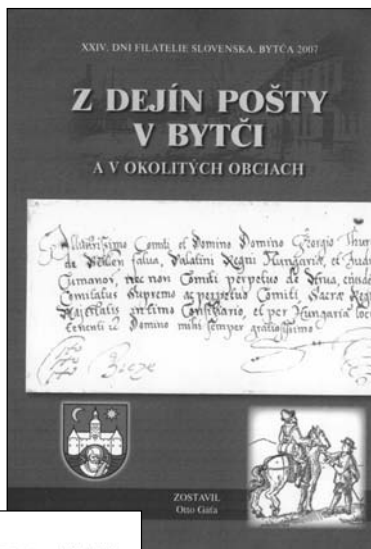
Spišskej Belej, časti Strážky; M. Bovan: Nálezový súbor novovekých mincí z Dechtíc, okr. Trnava; M. Furman: Nález mincí z obdobia 1. Slovenskej republiky v Žiline. Časopis uzatvára Bibliografia slovenskej numizmatiky za roky 2003 – 2005, ktorú pripravila E. Minarovičová. Publikácia je doplnená množstvom fotografií, kresieb, mapiek a tabuliek.

Záverom možno konštatovať, že časopis Slovenská numizmatika 18 je zostavený veľmi dôkladne a všetky štúdie i nálezové správy od fundovaných autorov prinášajú celý rad nových faktov i veľakrát prekvapivých hypotéz v oblasti numizmatiky. Je potešiteľné a prínosné, že medzi práce s numizmatickou tematikou pribudlo ďalšie dielo v takomto rozsahu, ktoré bude isto zaujímať nielen široký okruh profesionálnych bádateľov, ale aj početných zberateľov mincí od antiky až po súčasnosť.

E. Minarovičová

Vydarené XXIV. Dni filatelie Slovenska

Na dni 1. a 2. septembra 2007 pripravili organizátori v Dome kultúry v Bytči XXIV. Dni filatelie Slovenska. Na ich otvorení pokrstili publikáciu Z dejín pošty v Bytči a v okolitých obciach, ktorú autorsky zostavil Otto Gáta. Sprievodnou akciou bola aj výstavka zameraná k 150. výročiu pošty v Bytči s exponátmi o vývoji pošty na území Slovenska od predznámkových listov, cez obdobie rakúskej a uhorskej poštovej správy do roku 1918, pokračujúc I. ČSR, Protektorátom a Slovenským štátom až do obdobia II. ČSR. Vystavené boli aj jednorámové exponáty a z iných zberateľs-

kých odborov najstaršie pohľadnice Bytče, telefónne karty a kalendáriky.

Prednáškovú časť kvalitne zabezpečili pracovníci Štátneho archívu v Bytči a filatelisti. Organizačný výbor pripravil prítláč na poštové lístky a používali sa dve príležitostné poštové pečiatky – k 150. výročiu pošty v Bytči a k XXIV. Dňom filatelie Slovenska (erb rodu Thurzovcov).

Mesto Bytča financovalo nielen vydanie publikácie, ale zriadilo bezplatnú autobusovú prepravu z Bytče do Vlastivedného múzea v Jasenici, kde bola inštalovaná expozícia poštovej histórie pozostávajúca z 250 predmetov Filatelisticko-poštového múzea (súkrasného) a do neďalekého Predmiera, kde je

najstaršia budova pošty na severnom Slovensku zo 17. storočia v zachovanom obývatelnom stave s historickým portálom.

Aj tieto Dni filatelie Slovenska priniesli opäť niečo nové na takmer 25-ročnej ceste tohto podujatia, ktoré v budúcom roku v Banskej Bystrici oslávi svoju štvrtoročnicu. Je to ojedinelý, ale na Slovensku osvedčený fenomén spolupráce miest či obcí, filatelistov, pošty a ďalších inštitúcií – Dni filatelie Slovenska.

S. Helmeš, taj. KF Bytča

AUKCIE • BURZY STRETNUTIA

Kalendár podujatí s uvedením ich názvu, miesta a termínu konania, prípadne ďalšími informáciami je zostavený podľa podkladov, ktoré redakcii poskytli usporiadatelia podujatia. Za obsah a znenie informácií redakcia neručí.

KLUBOVÉ STRETNUTIA

■ **BANSKÁ BYSTRICA - FILATELIA** • Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4 • Každý druhý nedeľu v mesiaci od 9.00 do 11.00 hod. ■ **BANSKÁ BYSTRICA - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA** • Skuteckého 36 • Každý posledný pondelok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod. ■ **BRATISLAVA - FILATELIA, NUMIZMATIKA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY** • Dobrovičova ulica 14 (Suvorovov internát) • Každú nedeľu od 8.00 do 12.00 hod. ■ **KEŽMAROK - FILATELIA** • Zasadacia mestskej polície, Hlavné námestie 3, I. poschodie • Každú prvú nedeľu v mesiaci (okrem augusta) od 9.30 hod. ■ **KOŠICE - FILATELIA, TELEFÓNNE KARTY** • Železničná stanica, veľká zasadacia • Každú nedeľu od 9.00 hod. okrem sviatkov (júl, august možnosť zmeny termínov) ■ **KOŠICE - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA** I Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3 • Každú nedeľu od 9.00 do 12.00 hod. ■ **LEVICE - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY** • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. • CK Junior, Sládkovičova ulica ■ **LUČENEC - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA, TELEFÓNNE KARTY** a iné • Buřet Malá ryba, L. Štúra 6 (pri Lekárni) • 1. a 3. nedeľa v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **MALACKY - FILATELIA**, každý posledný štvrtok v mesiaci okrem júla, augusta a decembra od 17.00 do 18.00 hod., prístavba Mestského úradu, Radlinského 2751/1, I. posch., č. 112 ■ **MARTIN - FILATELIA** • Výmenné schôdzky v DO Strojár, Vajanského nám. 2 I Každý pondelok od 18.00 hod. ■ **MARTIN - NUMIZMATIKA** I Penzión Čierna pani • Každý štvrtok od 16.00 do 17.00 hod. ■ **MICHALOVCE - FILATELIA** • Dom Matice slovenskej, Masarykova 42 • druhý pondelok v mesiaci o 17.00 hod. (okrem júla a augusta) ■ **NITRA - FILATELIA** I Akadémia vzdelávania, Sládkovičova 7 (za poštou Nitra 1) • Každú prvú nedeľu v mesiaci od 8.00 do 12.00 hod. • Dom Matice slovenskej, Dolnočermánska 737 • Párne utorky od 15.00 do 17.00 hod. • Stoly a vstup na oboch miestach bezplatne ■ **NOVÉ MESTO nad Váhom - FILATELIA** • Mestské kultúrne stredisko I Každý štvrtok od 18.00 hod. ■ **NOVÉ ZÁMKY - FILATELIA** • Klub dôchodcov na Podzámskej ulici • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **PIEŠŤANY - FILATELIA, NUMIZMATIKA** I Centrum voľného času Ahoj, Teplická ul. 83 • Každú nedeľu od 8.30 do 10.30 hod. ■ **POPRAD - FILATELIA** • Každá prvá a tretia streda v mesiaci od 17.00 do 18.30 hod. v zasadačke pošty Poprad 2 (pri stanici ŽSR) na 2. posch. ■ **PREŠOV - FILATELIA** • Posádkový klub, Mukačevská 22 • Každý štvrtok od 16.00 do 19.00 hod. a každú nedeľu od 10.00 do 12.00 hod. ■ **PRIEVIDZA - FILATELIA** • Stretnutia spojené s výmenou materiálu • Cukráreň EDEN pri Kláštore piaristov na ul. A. Hlinku • Každá nedeľa od 9.00 do 11.00 hod. ■ **PRIEVIDZA - NUMIZMATIKA** • Stretnutia spojené s výmenou numizmatického materiálu • Dom kultúry - Kultúrne a spoločenské stredisko • Každá prvá streda v mesiaci od 16.00 do 18.00 hod. ■ **RUŽOMBEROK - FILATELIA** • Liptovské múzeum

• Každý druhý a štvrtý štvrtok v mesiaci (okrem prázdnin) - október až marec od 17.00 hod., apríl až september od 18.00 hod. ■ **SPIŠSKÁ NOVÁ VES - FILATELIA** • Klubové stretnutia Centrum voľného času ADAM, Levočská 14 ú každý páry týždeň vo štvrtok o 16.00 hod., okrem júl-august ■ **TRENCÍN - FILATELIA** • Kultúrne stredisko Dlhé Hony I Každú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 11.30 hod. okrem Veľkej noci a Vianoc. V auguste 2-týždňová dovolenka ■ **TRENCÍN - NUMIZMATIKA** • Stretnutia spojené s výmenou v Dome armády • Každý tretí štvrtok v mesiaci od 16.00 hod. (okrem veľkých prázdnin) ■ **TRNAVA - KF** Tirnavia • Zborová sieň ECAV (vedľa ev. kostole), Nám. SNP I Každý štvrtok od 16. do 17.00 hod. ■ **VRANOV n / Toplou** - VŠETKY ZBERATELSKÉ ODBORY • Vináreň Tibava, Duklianskych hrdinov 1235 • Každú prvú nedeľu po 15. v mesiaci od 10.00 do 12.00 hod. okrem prázdnin a sviatkov • Kontakt: ☎ 0905 547 950, 0911 547 950 ■ **ŽILINA KF** Žilina • Dom Matice slovenskej, Holého 11 • Každú nedeľu od 9.00 do 12.00 hod. ■ (R)

REGIONÁLNE PODUJATIA

➔ 6. október 2007 BRATISLAVA

MEDZINÁRODNÉ VÝMENNÉ STRETNUTIE ZBERATELOV, vyznamenania, mince, medaily, TK, pohľadnice. Stredisko kultúry, Vajnorská 21, 8.00 – 15.00 hod. Info: ☎ 02/4437 3763, 4437 2620.

➔ 7. október 2007 BANSKÁ BYSTRICA

CELOŠTÁTNÁ FILATELISTICKÁ BURZA, aj iné odbory vítané. Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4, 8.00 – 12.00 hod. Info: Ladislav Hólc, Tr. SNP 48, 974 01 Banská Bystrica ☎ 048/414 1420, 0905 964 471.

➔ 13. október 2007 POPRAD

PODTATRANSKÁ FILATELISTICKÁ VÝMENNÁ SCHÔDZA, ostatné zberateľské odbory vítané. SOU stavebné, Okružná ul., 7.00 – 12.00 hod. Info: Ing. J. Rančák, Štúrova 126/5, 058 01 Poprad, ☎ 0907 949 956.

➔ 14. október 2007 KOŠICE

CELOSLOVENSKÉ STRETNUTIE ZBERATELOV všetkých odborov poriada Slovenská numizmatická spoločnosť v Dome techniky, Južná trieda 2/A (hotel Centrum), od 7.00 do 12.00 hod. Občerstvenie aj ubytovanie zabezpečené. Info a rezervácie: ☎ 055 / 678 7054 (20.00 – 21.00 hod.).

➔ 14. október 2007 LEVICE

CELOSLOVENSKÁ FILATELISTICKÁ BURZA v Kultúrnom dome Junior, Sládkovičova 2, od 8.00 do 13.00 hod. Info: G. Koszálányi, Ludanská cesta 59, ☎ 036 / 631 8041, 0905 391 855.

➔ 14. október 2007 NITRA

HOBBY STRETNUTIE ZBERATELOV rôznych odborov, Párovská 1, od 7.00 do 12.00 hod.

➔ 14. október 2007 SENICA

ZÁHORÁCKA BURZA všetkých zberateľských odborov (blíži trh), reštaurácia W. Wallace, Hviezdoslavova ul. (vedľa hotela), od 8.00 do 12.00 hod. Stoly: Mir. Sukopčák, ☎ 0905 358707. Ďalšie burzy 11.11., 9.12.

➔ 14. október 2007 ŽILINA

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE, všetky zberateľské odbory, budova INGENO, Bytčická 16, od 7.00 hod. ☎ 041/421 2977, 0904 526 563.

➔ 20. október 2007 PREŠOV

BURZA ZBERATELOV, Posádkový klub, Mukačevská 20, Sídliisko III. Info: Ing. Lubomír Vajčovec, Cintorínska 3, 080 06 Lubotice ☎ 051 / 7764 730, 0918 493 286.

➔ 27. október 2007 ČERNOVÁ

CELOSLOVENSKÉ STRETNUTIE FILATELISTOV, Základná škola, od 7.00 hod.

➔ 27. október 2007 ILAVA

BURZA VŠETKÝCH ZBERATELSKÝCH ODBOROV, Dom kultúry, 019 01 Ilava, od 7.00 do 12.00 hod. ☎ 042/ 44 555 70 až 72, 0903 327 655

➔ 27. október 2007 NITRA

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATELSKÝCH PREDMETOV; poriada Antik Media v SOU stavebnom, Nábr. Mládeže 1. ☎ 0905 267 519.

➔ 27. október 2007 TRNAVA

BURZA ZBERATELOV ZNÁMOK, POHLADNÍC, MEDAILÍ, ODZNAKOV, PLATIDIEL a ďalších predmetov zberateľského záujmu v Dome kultúry, Trojičné nám. 10, od 7.30 do 12.00 hod. ☎ 033/5515354, 0905 115 910. Ďalšia burza: 24.11.

➔ 3. november 2007 TRENČÍN

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATELSKÝCH PREDMETOV, výstavné priestory TMM, Pod Sokolicami 43. Info: ☎ 032/651 53 03, 0905 267 519.

➔ 11. november 2007 TRENČÍN

TRADIČNÁ CELOSLOVENSKÁ FILATELISTICKÁ BURZA, Kultúrne centrum Dlhé Hony, ul. 28. októbra 2/1168.

INZERCIJA

■ **KLUB FILATELISTOV 54-01** a Združenie klubov filatelístov Košice prijmu a zašlú výbery do kolovania. Informácie na adrese správcu kolovania: Teodor Magda, Zborovská 2, 040 01 Košice. Z-226

■ **KÚPIM CELINY SŠ** použité na oslobodenom území od decembra 1944 do apríla 1945 (0903 131848 Z-227

■ **FILATELIA CLUB** Dolný Ohaj (okr. NZ) – výmena známok ☎ 0907 777 165, e-mail:ohaj@post.sk, www.filateliacub.host.sk Z-228

■ **HLADÁM** použité nepoškodené slovenské dobijacie kupóny GSM Orange: Star Wars-Episode III a Superman sa vracia. ☎ 0908 14 65 59 Z-229

■ **PONÚKAM VÝBERY ZNÁMOK** do kolovania (len pre kluby). Provizia 20%. Pavol Kováč, Hanojská 4, 040 13 Košice, ☎ 055/636 1619, 0918 674 007. Z-230

■ **ZA PEČIATKOVANÉ CELINY**, celistvosti z rokov 1938 –1953, listiny s kolkami, dám čiernotlačé, filatelistické, fiškálne

materiály, staré listiny a filatelistickú literatúru. Dušan Evinic, Poľská 4, 040 01 Košice Z-231

■ **PRIJEMEM** kvalitné výbery známok do 1945, série, celiny, Kolónie F, GB, P, I vítané. Aj pohľadnice. ☎ 0903 708 613. Z-232

■ **PONUKA ZNÁMOK A MINCÍ**. www.filatelia-album.sk Z-233

■ **KÚPIM** doklady slovenskej poľnej pošty 1939 - 1945, lepšie položky dobre zaplatím. ☎ 0908 94 33 35 Z-234

■ **PONÚKAM** čisté známky Austrálie od r. 1978, rôzne námety, všetko za nom. 1 AUD 20 Sk. USA rok 2006, 1 USD 25 Sk. Ivan Roudenský, Poste restante, 06201 Starý Smokovec. Z-235

■ **HLADÁM** celistvosti z územia SR od r. 1993 s pečiatkami ambulancných pôst, poštových stredísk, poštovní, post-partner a pod. ☎ 055/636 1909, e-mail: gerec.miro@pobox.sk Z-236

■ **HLADÁM** partnera na výmenu, mám záujem o Slovensko ★★ aj ☉ od 2005-2007. Podla kat. Michel. Helmut Fiedler, K.-Marx-Alee 14, D-07548 Gera, e-mail: kleinerfiedler@aol.com Z-237

■ **KÚPIM** bankovky a mince Maďarska, ďalej kúpim významnania a odznaky ČSR, Maďarsko. ☎ 0905 426 733. Z-238

■ **PREDÁM SŠ 2 – 23** v štvorblokoch, overené, lux. stav. ☎ 0903 406 500 alebo večer 033/76 264 39. Z-239

■ **KÚPIM** staré pohľadnice a fotografie Hanušoviec nad Topľou, maď. Tapolyanusfalva. Mgr. Štefan Socha, Štúrova 3, 094 31 Hanušovce na Topľou, socha.s@szm.sk Z-240

■ **PREDÁM** vyše tisíc kusov zápalkových nálepiek. ☎ 0910 325 784 Z-241

■ **PREDÁM** zbierky ★★ aj ☉ Švajčiarsko 1854-1994 (kat. 25900Mie), rôzne (★★, ☉) Lichtenštajn 1912-1995 (kat. 6038 Mie). Súpis s opisom k dispozícii. Gejza Kušnier, Záhradnícka 190/17, 907 01 Myjava, ☎ 034/621 2657 Z-242

■ **KÚPIM MINCU SR 500 Sk proof** – výročie pevnosti v Komárne. ☎ 0905 403 408 Z-243

■ **KÚPIM** staré pohľadnice Humenné (Homonna) a okolie, Nové Mesto n/Váhom (Vágújhely) a okolie. Peter Kolesár, M.R. Štefánika 26, 915 01 Nové Mesto n/Váhom. e-mail: kolesar.peter@post.sk, ☎ 0908 420 530 Z-244

■ **KÚPIM** slovenský a predám poľský malý skart. ☎ 0915 13 11 46 Z-245

■ **VYMENÍM** ☉ obálky UNDOF-AUSBAT, Golanské výšiny z r. 1999 za iné z iných misií. Vladimír Dútko, Zvolenská 16, 010 08 Žilina Z-246

■ **PREDÁM**, doplním zbierky, vybavím chybenky záujemcom o mince z prebytkov RSFSR, ZSSR, RF - obyčajné, proof, strieborné, kazety, pamätné súbory. ☎ 02/ 6446 3419, 0915 754 934 Z-247

■ **PREDÁM** pohľadnice – mestá 1 Sk/kus, blahozelania 50 h/kus. Jozef Hudáč, Ďumbierska 25/2, 949 01 Nitra, ☎ 037/ 7333902, 0907 065 826 Z-248

■ **PREDÁM ČR** (1993-2002), zn. ★★ (nominál, FDC, CDV, P, PM, PT, PTM, CM, WWF, ZS, ZSt, CSO, PAL, COB, POB, CAE. Cena dohodou. J. Vallo, Dr. K. Kmetku 86/44, 013 01 Teplička n/V. Z-249

■ **PREDÁM** 106 ks R-list r. 1993-2007 zaslané z ČR na SR za cenu ☉ známok. Milan Halász, Ovrucká 12, 040 22 Košice, e-mail: milanke@centrum.cz Z-250

■ **KÚPIM PP 80 ROKOV TRAVUNGO BORINKA**, 20.11.1998 a fil. materiál s námetom J. Jaro Flidr, Dlhá 54, 935 32 Kalná nad Hronom, ☎ 0903 44 07 69, e-mail frico@post.sk Z-251

OKTÓBROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Zberateľské materiály a pomôcky ponúkané v tejto rubrike možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ alebo ich objednať písomne, e-mailom, prípadne aj telefonicky (➔ pozri informácie na 2.strane) **Novozaradené položky sú zvýraznené.**

ZNÁMKY / HÁRČEKY / BLOKY - rôzne námety ★★

- Bielorusko 2006, Ohrozené vtáky
– Cíbič chocholatý, séria (1) 25,-
Bielorusko 2006, Akváriové ryby, (4) 55,-
Bielorusko 2007, Svet vtákov – slávik tmavý 25,-
Bielorusko 2007, Miestna fauna (4) 40,-
Francúzska Polynézia 2007, Mušle, (4) 180,-
Francúzska Polynézia 2007, Mušle, BI (4) 180,-
Gruzínsko 2006, W. A. Mozart (1) 75,-
Gruzínsko 2006, Rembrandt (1) 75,-
Gruzínsko 2007, Historické plachetnice (4) 125,-

- Gruzínsko 2007, Archeológia, H 80,-
Gruzínsko 2007, Historické pušky a pištole, H 150,-
Gruzínsko 2007, Dravé vtáky (4) 120,-

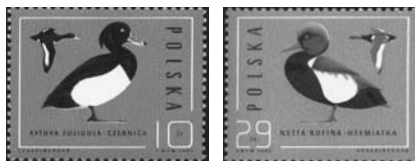

- Gruzínsko 2007, Orol – *Aquila clanga* WWF, (4) 150,-
Kazachstan 2007, 100 r. skautingu (2) 55,-
Kazachstan 2007, 100 r. skautingu 2 zn. + 2K 75,-
Kongo 2002, Papagáje, PL(9) + 2H 99,-
Kongo 2002, Sovy, PL + 2H 99,-
Kongo 2002, Vodné vtáčstvo, PL (9) + 2H 99,-
Kongo 2002, Praveké jaštery, PL (9) + 2H 99,-
Kongo 2002, Život za polárnym kruhom-tučniaci, PL (9)+ 2H 99,-

- Kongo 2002, Huby, PL (9) + 2H 99,-
Kongo 2004, Orchidey, PL (9) 65,-
Kongo 2004, Rôzne druhy vtákov, PL (9) 65,-
Kuba 2006, Pravek (6) + H 135,-
Kuba 2006, Železnice (6) + H 135,-
Kuba 2007, Fauna v ZOO (6) + H 150,-
Kuba 2007, Rôzne vlaky (6) + H 150,-
Litva 2007, 100 r. skautingu 85,-
Moldavsko 2007, Huby (4) 55,-
Moldavsko 2007, Domáce mačky (4) 65,-
Moldavsko 2007, 100 r. skautingu, 582-583 90,-

- Nemecko 2007, Šport (gymnastika, veslovanie, plávanie), (3) 35,-
Pitcairn Isl. 1981, Veľké presídľovanie na Norfolku Isl., 206-208 39,-
Poľsko 1985, Vlaky, 2993-2996 32,-
Poľsko 1985, Vodné vtáky, 2998-3003, 66,-

- Poľsko 1985, Sv. výstava Italia 85, H 96 I. typ 60,-
Poľsko 1985, Sv. výstava Italia 85, H 96 II. typ 125,-
Poľsko 1986, Poľská flotila, 3029-3032 + BI. 98, 99 245,-

POLSKÁ ŽEGLUGA BAŁTYCKA – PROMY

40 zł + 15 zł
doprata na PZP

OKTÓBROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Poľsko 1988, Vážky, 3134-3139	48,-
Poľsko 1989, Apollo 11, 3206A - hárček	45,-
Poľsko 1991, Motýle (Aporia crataeci), Bl 115, hologram, 3,00 €	35,-
Poľsko 2004, Pítníci na Dunajci, spoločné vydanie so SR, známkový zošitok, 6 zn.	189,-
Poľsko 2004, Papagáje, 4117-4120	85,-
Poľsko 2006, 250. výr. nar. W. A. Mozarta, 1 zn.	35,-
Poľsko 2006, Poľské plemená psov (5-páska)	128,-
Poľsko 2007, Európa – skauting, (1)	45,-
Poľsko 2007, Poľský chov koní, 4-páska	170,-
Rakúsko 1972, 400 r. španielskej jazdeckej školy, 1395-1400	60,-
Rumunsko 1969, Umenie – Bernardino Licinio, 2782, H	30,-
Rusko 2006, Vianoce	20,-
Rusko 2007, Telefónne zväzy v Rusku (1)	13,-
Rusko 2007, 150 r. prvej ruskej známky	35,-
Rusko 2007, Medzinárodný polárny rok, H	55,-
Rusko 2007, 300 r. Chakazie (1)	20,-
Rusko 2007, 450 r. Baškírie (1)	20,-

Rusko 2007, 50 r. kozmodomu, H	50,-
---------------------------------------	------

Rusko 2007, 50 r., H	40,-
Rusko 2007, Ďalšie oblasti Ruska (6)	95,-
Rusko 2007, Vyznamenania (1)	30,-
Švajčiarsko 1941, Krajiny s lietadlom, 387-394	900,-
Švajčiarsko 1948, Rôzne výročia, 496-499	45,-
Švajčiarsko 1957, Európa CEPT, 646-647	90,-

Švajčiarsko 1961, Európa CEPT, 736-737	28,-
Tuva 1995, Pravek (7 + H)	90,-
Ukrajina 2007, Psy, PL (6)	55,-
Ukrajina 2007 Mačky, PL (6)	55,-
Ukrajina 2007, Vlaky III (4)	65,-
Uzbekistan 2007, Lesné plody (4)	180,-
ZSSR 1980, Futuristické autá, 4982-4985	13,-
ZSSR 1985, Lomotívy a vagóny, 5515-5522	28,-
ZSSR 1988, Umenie – Sv. trojica, XV. stor., Bl 203	80,-
ZSSR 1989, Kvety, 5931-34	15,-
ZSSR 1989, Fond pomoci ZOO	25,-
ZSSR 1989, 200 r. Francúzskej revolúcie	12,-
ZSSR 1990 Deň kozmonautiky, 6073	10,-
ZSSR 1990, Praveká fauna, 6116-20	15,-

Rakúsko:

1489	100. výr. úmrtia J. Missona	7,-
1490	Stretnutie spolku rakúskych dôchodcov	5,-
1491	Ferd. Porsche, 100. výr. narodenia	6,-
1492	50. výr. úmrtia skladateľa Leo Falla	7,-
1493	MS v judo	9,-
1494	H. Angeli, 50. výr. úmrtia	7,-
1495	150. výr. nar. Johanna Straussa	15,-
1496	75 rokov Viedenských symfonikov	8,-
1497	50 rokov stavebného sporenia v Rakúsku	6,-
1498	200 rokov krajinského divadla Salzburg	8,-
1499-1502	ZOH 1976 Innsbruck	35,-
1503	Vianoce 1975	8,-
1504	Deň známky	22,-
1505	Moderné umenie v Rakúsku	20,-
1507-08	200. výrocie zámckého divadla vo Viedni	30,-
1509	100. výr. nar. lekára R. Bárányi, nositeľa Nob. ceny	10,-
1510	Jubilejná výstava prírodovedeckého múzea	12,-
1511	1000 rokov Korutanska	12,-
1512	Sedliacke povstanie v Rakúsku v roku 1626	15,-
1513	MS kolkárov	15,-
1514	Výstava v Lilienfelde – maľba na skle	10,-
1515	Medzinárodná umelecká výstava	24,-
1516	Európa – CEPT	15,-
1517	25 rokov rakúskych drevárskych veľtrhov	10,-
1518	100. výr. nar. lekára Const. v. Economa	10,-

OKTÓBROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Krúžkový zakladač s kazetou na albumové listy A 4 v euroobale

Albumové listy so známkami sú uložené prehľadne a bezpečne.

Povrch je z hnedej plastickej fólie

Krúžkový zakladač	285 Sk
Kazeta	295 Sk
Cena za komplet	550 Sk
Názov krajiny (samolepka)	25 Sk

Katalógy použité

Michel č. 2 Karibské ostrovy 1995	690,-
Michel č. 10 Blízky východ 2004	950,-
Michel - Súkromné celiny 1987	300,-
Austria Netto katalóg, známky + mince 1997/98	185,-
Novotný: Mince ČSR 1918-92, ČR+SR 1999-2006	260,-
Mischler, Krause - World Coins do r. 1976	550,-

Perové dosky

Originál Schaubek (modré, vínoočervené)	
– použité, zachovalé	á 860,-
Bez nápisu Schaubek (modré, vínoočervené, zelené, čierne) – nové	á 650,-

Katalóg 19. písomnej aukcie Zberateľ

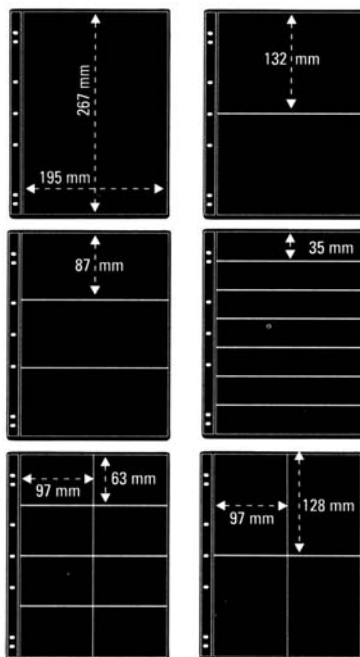
20,-

Listy do krúžkového zakladača zn. PRINZ

z čiernej plastickej fólie s rôznym počtom riadkov (1 – 7), s celošírkovými priesvitnými okienkami na vkladanie poštových známok a s delenými okienkami na zasúvanie telefónnych kariet a poštových lístkov.

Využitelná plocha 195 x 267 mm.

Cena za 1 ks ľubovoľného vyhotovenia **26 Sk**

Monografie čs. známok

č. 3 Výplatné známky 1923-1939	250,-
č. 4 Letecké, novinové, dopl. 1918-1939	230,-
č. 5 SO 1920	350,-
č. 13+14 České pošt. pečiatky od najst. dób do r. 1918	180,-
Ocelotisk z plochých desek – poštovní známky a aršíky, I. diel s čiernaotlačou (20 Kčs letecká L 36 – kúpele Sliač, katalóg 500 Kč)	650,-

OKTÓBROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Katalógy nové

Špecializované netto katalógy ZBERATEĽ – SLOVENSKO

(známky, celiny, FDC, COB, CDV, NL, ZZ, CSO, CM, PT):

Roky 1993-1994	58,-
Roky 1995-1996	68,-
Roky 1997-1998	58,-
Rok 1999	29,-
Roky 2000-2001	58,-
Rok 2002	44,-
Rok 2003	58,-
Rok 2004	38,-
Rok 2005	44,-
Rok 2006	44,-

Zostava všetkých 10 ks katalógov len za 430,-

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Československo 1945-1992, 12 strán bez vyobrazení 18,-

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Slovensko 1939-1945, 8 strán s vyobrazeniami: www.zberatel.com

Známky základného radu podľa aktualizovaného cenníka Slovensko 1939-1945 sú v stálej ponuke firmy Zberateľ

Katalóg ERVO SLOVENSKO 1939-1945, 1993-2005 265,-

Novotný: Mince Jozefa I. 1705-1711 a Františka II. -

Rákocziho 1703-1711 195,-

Novotný: Mince Karla VI. 1711-1740, I. vydanie 265,-

Novotný: MINCE MÁRIE TERÉZIE 1740-1780

(II. doplnené vydanie 2001) 235,-

Novotný: Mince Františka Lotrinského (1745-67),

(1766-80) 250,-

Novotný: Mince Jozefa II 1765-1790

a Leopolda II 1790-1792 240,-

Novotný: Mince Františka I. 1792-1835 185,-

Novotný: Mince a korunovačné medaily

Ferdinanda V. (1835-1848), 2006 185,-

Novotný: Mince Františka Jozefa I. (1848-1916)

nové vydanie r. 2006 325,-

Novotný: Mince Leopolda I. (1657-1705) 330,-

Novotný-Moullis: Katalóg mincí ČSR 1918-92,

ČR a SR 1993-2007 365,-

Novotný: Papierové platidlá ČSR 1918-92,

ČR+SR 1993-2007 365,-

Ponúkame albumové listy, Pofis aj formátu A 4:

- s nápisom SLOVENSKO	á 5,-
- bez nápisu	á 4,-
- so štvorcovou podtlačou (len formát Pofis)	á 4,-

Zásobníky na známky, havidky

Zásobník Lindner, A 4, čierne listy,
16-listový 490,-
30-listový 780,-

Zásobník Schaubek, A4, 16-listový, biele listy,
s logom i bez loga **Slovenskej pošty** 360,-

A4, 8-listový, biele listy, bez loga 180,-

Havidky čierne, šírka 30, 32, 38, 40, 44, 52,
55, 58, 60, 70, 85, 90 mm - balíček 60,-

Havidky čierne na PL:
ležaté, veľkosť 175x116 mm - ks 15,-

stožaté, veľkosť 116x175 mm - ks 15,-

Havidky biele na PL:
ležaté, veľkosť 175x120 mm - ks 15,-

stožaté, veľkosť 120x175 mm - ks 15,-

stožaté, veľkosť 135x185 mm - ks 19,-

Zásobníky na mince

Zásobník 10-listový, možnosť doplnenia
listov (3 alebo 4 otvory) 365,-

Náhradné listy

12-okienkové 55x53 mm - 1 list 30,-

20-okienkové 41x42 mm - 1 list 33,-

30-okienkové 31x35 mm - 1 list 35,-

Zásobníky na FDC (celistvosti)

Do veľkosti 190 x 120 mm. Dosky sú z plastovej fólie, vatované. Fóliové listy (50 ks) sa plnia zhora a obsahujú čiernu papierovú vložku.

Farby: zelená, modrá, čierna a červená 390,-

Pinzety a lupy

Pinzeta Prinz-Solingen alebo Lindner (špicatá,
lopatkovitá alebo okrúhla), kus 85,-

Pinzeta Lindner, lopatkovitá zahnutá 155,-

Pinzeta lopatkovitá alebo špicatá, dĺžka 150 mm 260,-

Ďalšie lupy podľa Zberatelya 9, 10/2005

alebo na www.zberatel.com

Filatelistické nálepky

Nálepky firmy LINDNER 1000 ks - balíček á 64,-

Obaly na albumové listy

Formát A 4 (tzv. Euroobal) - 10 ks 15,-

OKTÓBROVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Albumové listy Zberateľ SLOVENSKO

	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
Ročník 1993	19,-	75,-	32,-	120,-
Ročník 1994	19,-	75,-	48,-	185,-
Ročník 1995	22,-	75,-	48,-	175,-
Ročník 1996	22,-	75,-	54,-	195,-
Ročník 1997	22,-	75,-	53,-	220,-
Ročník 1998	22,-	75,-	53,-	220,-
Ročník 1999	21,-	75,-	59,-	245,-
Ročník 2000	17,-	65,-	48,-	185,-
Ročník 2001	32,-	95,-	48,-	215,-
Ročník 2002	22,-	75,-	75,-	285,-
Ročník 2003	28,-	85,-	80,-	305,-
Ročník 2004	17,-	65,-	53,-	220,-
Ročník 2005	18,-	68,-	65,-	245,-
Ročník 2006	21,-	69,-	68,-	252,-

I.časť : základné známky a hárčeky,
II.časť : PL, varianty kupónov a známky z hárčekov
Pri objednávaní prosíme vždy uviesť ročník, jeho časť (I. alebo II.) a formát (Pofis alebo A 4) !
Listy ponúkame bez zasklenia (BZ) a zasklené (Z).
Formáty: Pofis a A 4. Ceny sú rovnaké!

Albumové listy SLOVENSKO 1939-1945

základný rad, 17 listov

BZ	135,-	Z	425,-
----	-------	---	-------

Albumové listy PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA 1939-1945

základný rad, 12 listov

BZ	95,-	Z	320,-
----	------	---	-------

Albumové listy ČESKOSLOVENSKO 1918-1939

základný rad, 32 listov

BZ	256,-	Z	800,-
----	-------	---	-------

Letecké, Novinové, Doplatné, SO... základný rad

BZ	112,-	Z	350,-
----	-------	---	-------

Čisté albumové listy A4 s nápisom

Československo, Slovensko,
 Slovensko 1939-1945,
 Protektorát Čechy a Morava 1939-1945,
 Československo 1919-1939

kus 5,-

Albumové listy Zberateľ ČESKOSLOVENSKO

Ročník	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
1992 Pofis aj A4	24,-	85,-	46,-	175,-
1991 Pofis aj A4	24,-	85,-	80,-	255,-
1990 Pofis aj A4	34,-	125,-	58,-	205,-

1989 a ↓ len A4	45,-	150,-	45,-	175,-
Ročník 1988	65,-	235,-	90,-	310,-
Ročník 1987	45,-	155,-	120,-	395,-
Ročník 1986	45,-	150,-	105,-	350,-
Ročník 1985	56,-	195,-	80,-	255,-
Ročník 1984	50,-	190,-	95,-	325,-
Ročník 1983	50,-	195,-	85,-	275,-
Ročník 1982	70,-	255,-	85,-	295,-
Ročník 1981	55,-	195,-	85,-	275,-
Ročník 1980	55,-	195,-	80,-	255,-
Ročník 1979	45,-	155,-	95,-	325,-
Ročník 1978	60,-	235,-	75,-	235,-
Ročník 1977	55,-	210,-	195,-	650,-
Ročník 1976	45,-	150,-	60,-	210,-
Ročník 1975	56,-	195,-	190,-	595,-
Ročník 1974	56,-	195,-	182,-	575,-
Ročník 1973	48,-	150,-	105,-	350,-
Ročník 1972	56,-	195,-	65,-	235,-
Ročník 1971	48,-	170,-	75,-	255,-
Ročník 1970	56,-	195,-	110,-	370,-
Ročník 1969	52,-	195,-	75,-	255,-
Ročník 1968	75,-	260,-	110,-	350,-
Ročník 1967	55,-	195,-	50,-	170,-
Ročník 1966	65,-	215,-	48,-	170,-
Ročník 1965	65,-	225,-	-	-
Ročník 1964	48,-	160,-	-	-
Ročník 1963	48,-	160,-	-	-
Ročník 1962	48,-	170,-	-	-
Ročník 1961	56,-	175,-	-	-
Ročník 1960	48,-	165,-	-	-
Ročník 1959	42,-	140,-	-	-
Ročník 1958	40,-	135,-	16,-	50,-
Ročník 1957	40,-	140,-	16,-	50,-
Ročník 1956	32,-	110,-	-	-
Ročník 1955	48,-	170,-	-	-
Ročník 1954	34,-	115,-	-	-
Ročník 1953	48,-	170,-	-	-
Ročník 1952	56,-	190,-	-	-
Ročník 1951	32,-	110,-	-	-
Ročník 1950	32,-	115,-	-	-
Ročník 1949	24,-	80,-	16,-	65,-
Ročník 1948	32,-	110,-	48,-	165,-
Ročník 1947	16,-	55,-	32,-	115,-
Ročník 1946	16,-	55,-	8,-	30,-
Ročník 1945	48,-	180,-	18,-	30,-
Let.,Nov. D, SI	104,-	325,-	88,-	275,-

PÍSMNÁ AUKCIA ZBERATEĽ

(obrazová príloha ku katalogu)

015

032

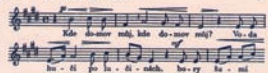
080

073

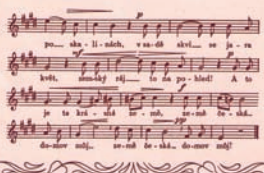
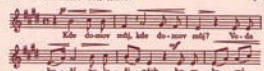
Kde domov můj?

1834 Andante con moto. 1934

Kde domov můj?

1834 Andante con moto. 1934

115

116

237

1'20

093

PÍSONNÁ AUKCIA ZBERATEĽ

(obrazová príloha ku katalógu)

259

138

142

270

262

411

281

291

470

475